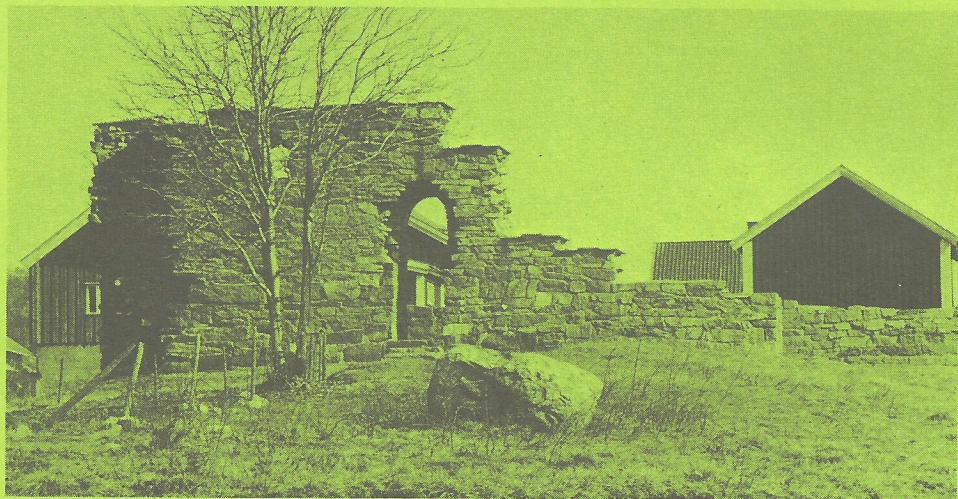

MARIDALEN

1990

Norges Natur

(DALVISE)

*Det er min Sjel en frydfuld Trang
at gjæste Norges Dale.*

*Den gamle Fjeldkoll elsker Sang,
den glade Hjerters Tale.*

*Kom til den fagre Maridal!
til Kleivens svimlende Portal!*

*Kom hvorsomhelst, og Norge skal
dig i sin Favn husvale!*

Henrik Wergeland

1841

REDAKTØREN HAR ORDET	5
MØTE MED FORMANNEN:	5
2020 MARIDALEN OM TRETTI ÅR....	8
TAKK TIL MARIDALENS VENNER	16
ØKOLOGISK JORDBRUK OG HAVEBRUK	16
OLSOK I MARIDALEN - ET SITUASJONSBILDE	18
MARIDALSVANNET;- HVOR TAR DET VEIEN?	21
IN MEMORIAM	23
FORENINGSAKTIVITET I MARIDALEN:	25
JA TIL KLASSISK NATURVERN!	25
AKTUELL DEBATT:	29
DEN FAGRE MARIDAL	34
TANKER OM MARIDALSSPILLET	35
BOKEN OM MARIDALEN: VAKKER OG LESEVERDIG!!	38
SKOGVESENETS PLANER	38
DET HERRENS AAR 1337 SEPTEMBER 29.	44
17. MAI FEIRING I MARIDALEN.	45
SLIK VAR DET FØR!	46
1990 - 2020. MARIDALEN OM TRETTI ÅR	48

ÅRSBERETNING FOR MARIDALENS VENNER	
1990	50
VEDTEKTER FOR MARIDALENS VENNER.	57
VEDTEKTER FOR MARIDALSSPILLET	61
Årsberetning for 1989	64
Regnskap	
Referat fra årsmøte 1989	
Quo vadis Maridalens venner	
Et rop fra mitt tip tip oldebarn.	

REDAKTØREN HAR ORDET

Året som har gått kjennetegnes av dialog og kommunikasjon på tvers av grenser og motsetninger på mange områder i den store verden. Så også i og om Maridalen,- Heldigvis! Meningsutveksling, drøfting, og konstruktiv diskusjon fører alltid lenger enn splid og krancling. Kommunikasjon betyr ikke nødvendigvis enighet. Det vil i mange samfunns-spørsmål foreligge interessekonflikter. Der hvor alle impliserte parter blir tatt på alvor med mulighet for innsyn og medbestemmelsesrett skjer positive ting raskt.

Herved oppfordres du til å skrive innlegg og kommentarer til neste års årsskrift.

MØTE MED FORMANNEN:

Tor Øystein Olsen, du ble valgt som formann høsten 89. *Hva har målsetningen vært for arbeidet ditt som formann?*

En hovedmålsetning i starten var å skape dialog og forene alle gode krefter og ressurser blant medlemmene og organisasjoner i og utenfor dalen.

Dette føler jeg at vi har oppnådd. Vi i styret har i

denne tiden lært mange interessante mennesker med sterke synspunkter å kjenne. Jeg er mektig imponert over hvor mange menneskelige ressurser som finnes i Maridalen. Det er nettopp et slikt aktivt lokalsamfunn det er viktig å bevare i fremtidens kulturlandskap.

Et kulturlandskap består jo nettopp av et aktivt lokalsamfunn med tradisjoner og kultur kombinert med vakker natur. Et kulturlandskap skal vise kombinasjon av århundreders menneskelig aktivitet, i pakt med naturen på en positiv måte.

Hvordan sikre Maridalen for både lokalbefolkning og andre i fremtiden?

Vi ønsker å bidra til utforming av en fremtidig verneplan som sikrer dalens naturkvaliteter og rike bondekultur på alle plan for fremtidige generasjoner.

Hva innebærer en god verneplan?

En god verneplan vil lovfeste opparbeidelse av tidligere dyrket mark. Den vil legge forholdene i dalen til rette for husdyr hold og alternative driftsformer som f.eks økologisk jordbruk. En god verneplan vil gjøre maridalen til en levende mønster jordbruksbygd i Norge. Den vil ivareta

spesielle friluftsmessige, botaniske, zoologiske, kulturhistoriske og geologiske elementer som gir dalen dens verdifulle særpreg.

Hvordan møtte du lokale aktiviteter i dalen?

Min første befatning med aktiviteter i dalen var St. Hans galoppen og maridalsspillet. Begge deler en fantastisk opplevelse.

Har du deltatt i St.Hans galoppen?

Ja! Det er det mest spennende mosjonsløpet jeg har deltatt i .

Dette 16 km lange løpet går midt på natten i store deler av dalen.

Traseen passerer bl.a. maridalsruinene.

Innkkomsten var på Maridalens skole der grill og selskapeleg samvær på gikk ut de lyse morgentimer. Fantastisk at et så lite idrettslag som Sørbråten IL trekker i gang et slikt arrangement! Det kan anbefales til alle foreningens spreke medlemmer!

(Resten kan heie og grille!)

2020 MARIDALEN OM TRETTI ÅR....

Hvorledes bør Maridalen være om tretti år? Er det uenighet om målsetningen? Svaret er, "JA!" Det er sterkt økende interesse for å ha et vernet kulturlandskap i et bynært område. Maridalen har klart markert seg som et område som på uvanlig måte peker seg ut også i *europaisk* sammenheng. Det er ikke mye igjen å satse på idag rundt Europas storbyer.

For de mennesker som måtte bo og virke i Maridalen om 30 år, vil det være vesentlig å kunne ha en livsstil og et utkomme som er forenlig med den tilværelse de kan konstatere at andre nordmenn nyter godt av. Det gjelder både dem som er yrkesaktive i jordbruk/ skogbruk og i andre yrker.

En tredje interessegruppering er statlige og kommunale interesser av politisk og forvaltningsmessig art. Det kan være vernet av byens drikkevannsforsyning eller forretningsmessig forvaltning av kommunens skoger. Disponeringen av Statens eiendommer og vern av fredede biotoper kan være andre eksempler.

En fjerde interessegruppering er personer eller grupper mennesker som ønsker å utnytte spesielle

ressurser i Maridalen, som de enten eier eller ønsker tilgang til. Eksempler kan være skogeier med nye driftsplaner, golfentusiaster som ønsker å legge ut store arealer til golfbaner, eller privat grunneier som ønsker å anlegge et boligfelt.

Selv i et lite geografisk område som Maridalen er det mulig å påvise en rekke interesser som er på kollisjonskurs. Da er det viktig i utgangspunktet å ha en overordnet målsetning, fastlagt av politiske organer. - Krav nummer ett i all arealdisponering og alt landskapsvern må være å ta stilling til hva vi ønsker å gi videre til neste generasjon, til kommende slekter. En annen fremgangsmåte vil av våre etterkommere bli karakterisert som bevisstløs atferd.

I siste halvdel av 1980- årene har forskjellige interesser søkt å påvirke utformingen av den overordnede målsetning som vi vet er under utarbeidelse . Fra Avdeling for natur- og miljøforvaltning i Oslo kommune foreligger flere undersøkelser og forslag. Allerede i 1984 kom "Maridalen, Botanisk undersøkelse av verneverdier" ved Ø.H. Rustan og C. Bronger. Vi har Kelvin Ekelands arbeider: "Maridalen. Et bynært kulturlandskap."

Fra Markautvalget forelå i april 1989 en Disposisjonsplanskisse for Maridalen. Denne tar

sitt utgangspunkt i et høringsutkast som ble ferdig i november 1988. Det ble fordelt til samtlige husstander i Maridalen. I desember 88 ble det holdt åpent møte om temaet og ytterligere materiale kom inn og er bearbeidet av en egen arbeidsgruppe.

Fra Maridalen Golfklubb ved Jan Willoch er det kommet uttalelse i første runde ved høring i verneplanen for Maridalen. Den er fra 11.9.89

Det første høringsutkastet til Verneplan for Maridalen har økt interessen for og temperaturen i debatten, som rimelig er. -Det vil ofte være nødvendig å ha kart og kartreferanser for hånden. Undertegnede benytter en kartkopi fra Miljøetaten, datert 24.10.88. - Der er inntegnet Maridalen Landskapsvernområde og Vaggstein og Sørbråtmyra Natur-reservater. - Også grenser for forslag til golfbaner befinner seg på kartet. I den diskusjonen som pågår om verneplan for Maridalen melder det seg stadig nye interesser og til dels ganske fantasifulle forslag ser dagens lys. Det er ikke mulig å nevne alle. Det er nok å nevne den sted-egne befolknings engasjement for faste forestillinger ved Margareta-kirkens ruiner og sykkelstier Oslo-boere krav om sykkelsti i dalen. Mange trimmer hele året til vinterens skifest. De organiserte ønsker egen løype for rulleski - og handicappede gir klart uttrykk for at de også vil

inn i Maridalen - og så med rullestolen i egen bane som ved Sognsvann.

Det vil være en illusjon å tro at det blir slutt på gode forslag. Vi trenger derfor en verneplan så raskt som mulig, ellers risikerer vi at det blir særlig meget å verne om i fremtiden.

For Maridalens Venner er spørsmålet om hva vi vil overlate til fremtidige generasjoner, sentralt. I landskapet har vi ressurser som *ikke* lar seg fornye, dersom vi bruker dem. Vi har også *vanskelig* fornybare ressurser og *lett* fornybare ressurser.

Å ødelegge karakteristiske landskapsformasjoner eller fjerne jordsmonn lar seg ikke reparere når skaden er skjedd. Der må vi stå fast mot inngrep. Når det gjelder utnyttelse av andre ressurser, vil det utvilsomt bli inngått en rekke kompromisser på det politiske plan. -La det de fortsatt bli et kulturlandskap og ikke en parodi på gode forsetter.

Johan L Stang.

HVORDAN BLE MARIDALEN TIL ?

Geir Erik Berge

Maridalen er en selvfølgelig del av vår natur. Men hvordan ble dalen formet akkurat slik den er i dag? Jeg stilte spørsmålet en sen kveldstid til Per Holmsen, pensjonert geolog og ivrig bruker av marka og Maridalen. På veg mot åtti år, men med en entusiasme, kunnskapsrikdom og et engasjement i det meste, som gjør det alltid like artig å diskutere med ham. For en geolog har historien en lenger rekkevidde enn for oss andre.

Han fortalte ivrig: Norge har en rekke ganger vært nediset, og landet presset ned av vekten av de store ismassene. Det har forekommet mellom 10 og 20 ned-isinger, med varmeperioder imellom.

Maridalen er trolig dannet gjennom flere nedisninger. De fleste av dalene i Nordmarka er laget av isbreer.

Vi gikk inn i Maridalens historie for ca 10.000 år siden. Det var siste gangen Norge var nediset. På denne tiden gikk isbreen over østlandet helt ut til Moss / Horten- området. Breen var opptil 3000 meter tykk! Perioden fra 10.000 til 9.000 år siden kalles den pre-borreale periode. Da satte det inn med et mildere klima.

På 500 år smeltet store deler av breen. På Hardangervidda smeltet det av et 500 meter tykt lag! Landet var presset ned av de store ismassene slik at havet sto 220 meter høyere enn det står i dag.

Hvordan det så ut i det som nå er Maridalen den gang for ca 9.500 år siden lar seg best anskueliggjøre ved at en brearm seg ut der Maridalsvannet ligger idag og frem til fronten av Grefsenplatået hvor bakken fra Grefsen kapell er nokså bratt utover mot Oslogryten. Brearmen kalvet i havet og sand og grus som breen fraktet med seg ble avsatt i dette havet som altså nådde 220 meter over dagens havnivå. Breen smeltet nokså fort der den lå i havet. La oss kalle brearmen "Maridalsbreen" Den hang sammen med, og fikk tilførsel av is fra landet nordenfor, som fortsatt var dekket av storbreen som lå igjen over det sørlige Norge. Ved Vinsterflyen var den ca 500 meter tykk, slik at det rant en brearm mot vest og over vannskillet mellom Tyin og Årdal, og liknende brearmer til andre deler av Vestlandets indre fjordarmer.

Om det var noen av de høyere åser i Nordmarka som stakk opp av isen som "nunatakker" da isen kalvet ved Maridalsvannet vet vi ikke. Men det gikk tilsvarende brearmer ut i Sognsvann, ned gjennom Sørkedalen til Bogstad og så.

Det finnes en parallell til avsetningen på den sørlige del av Grefsen platået på vestsiden av Frysjadalen også, ved Rabakken mellom Korsvollbråtan og Tåsenveien. Dette er en avsetning av en bre-elv som hadde sitt utløp i havet fra vestsiden av breen! Ra er en gammel betegnelse på en ryggformig avsetning fra en isbre.

Etter at Maridalsbreen hadde avsatt materialet foran fronten av breen, har den smeltet av og trukket seg tilbake til selve Maridalsvannet, og deretter gjort et klart fremstøt igjen og avsatt en meget vakker endemorene i form av en rygg som demmer opp selve Maridalsvannet. Moreneryggen går akkurat over utløpet av vannet og fortsetter vestover gjennom Brekkebrukets lagerplasser for tømmer i eldre tid. (Brekkesagen ble nedlagt etter den 2. verdenskrig.) Etterpå har moreneryggen blitt endel skadet fordi Oslo kommune anla en transportveg over den i hele dens lengde for å frakte all den utsprengte stein fra renseanlegget. Tilsvarende morener etter brearmer finner du også i Groruddalen ved Østre Aker veg og ved sydenden av Sognsvann, og ved Haugerud gård (Nåværende John Brandts veg.)

Havet sto omtrent 220 meter høyere enn idag. Da breen var smeltet gikk havet inn i Maridalen. Fjorden var her omtrent 100 meter dyp!

Etter at breene forsvant reiste landet seg raskt. Det steg 11 meter pr århundre. Faktisk stiger det fortsatt med ca 3mm i året.

Jordsmonnet i Maridalen består derfor av morenejord og marin leire (fra den gang det var havbunn).

Det er vesentlig de lavere deler av dalen som er dyrket opp. Ovenfor den marine grense er det lite som er dyrket opp. Her er det stort sett et tynt dekke av bunnmorene.

Fjellgrunnen i dalen og i Grefsenåsen og åsene nord for dalen består vesentlig av forskjellige typer Nordmarkitt som er den internasjonale betegnelsen på denne type bergarter. På vestsiden av dalen, litt nord for Grinda går grensen mellom Nordmarkitt- og kalksteins-bergartene.

Inne ved Skar ligger en del utskylninger fra Skarselvans dal da elven rant etter at breen ble borte og landet reiste seg. Etter at dalen var kommet over havflaten kom vegetasjonen raskt. I løpet av 100 år var furuskogen der. Tinnved var også meget vanlig. Denne tresorten trengte svært meget lys og var en veldig vanlig pionervegetasjon. Granen kom først for 2500 år siden.

Dermed lå den fagre Maridal der og de første venner av Maridalen finner vi spor av 6000 år tilbake i tiden!

TAKK TIL MARIDALENS VENNER

for spennende og engasjerende foredrag som dere holdt i Nordberg kristelige ungdomsforening for oss. Det er spennende å vite hva som skjer i vårt eget lokalmiljø. Det er viktig at vi unge engasjerer oss i disse emnene. Vi skal jo overta etter dagens voksne med tiden. Dere har vært med å gi oss holdninger. Vi er flere som melder oss inn hos dere nå!!

Hilsen 9. klassing på Tåsen skole.

ØKOLOGISK JORDBRUK OG HAVEBRUK

Av Helge Torp

Det er flere grunner til at økologisk hagebruk stadig blir vist større interesse i samfunnet vårt. Forurensnings problemene fra konvensjonelt jordbruk er kanskje det som sterkest setter søkelyset på alternative jordbruksmetoder.og driftsformer. Økt interesse og bevissthet fra forbrukeren om kvalitet på matvarer fører til større etterspørsel etter økologisk dyrkede produkter. Både gartner hallen og Meierisamvirket skal begynne å distribuere

henholdsvis grønnsaker og melk fra gårdsbruk med økologisk drift.

En langsiktig og forsvarlig resursutnyttning som i større grad ivaretar miljøhensyn er i dag svært viktig.

I disse dager legger et styringsutvalg ved Norges Landbrukshøgskole frem sin innstilling for hvordan undervisning og forskning i økologisk landbruk skal organiseres ved Høgskolen.

Utvalget går inn for å opprette et eget professorat samt fem andre stillinger innen økologisk landbruk. Dette viser hvordan dette feltet forventes å vokse.

Den økologiske hagebrukskampanjen har fått god dekning med egne programmer i fjernsynet. Også i år har kampanjen som motto: "Naturen begynner i din egen hage".

Det finnes nå demonstrasjonshager over hele landet som tar i mot besøk og gir foredrag innen emnet.

Kampanjen har fått en meget positiv mottakelse.

Økologisk jordbruk er i dag organisert gjennom Norsk Økologisk Landbrukslag som også har egne forsøksringer, fagseksjoner og fagtidsskrifter. Det er pr i dag vanskelig å spå om hvilket omfang det økologiske landbruket vil få i Norge. Mye vil avhenge av i hvilken grad forbrukerne etterspør økologisk dyrkede produkter, og landets fremtidige landbrukspolitik.

I Maridalen er jordbruksdriften underlagt spesiell begrensninger pga nærhet til byens drikkevann. Forbud mot husdyrhold setter perspektivene på økologisk jordbruk i Maridalen i en spesiell stilling, da bruk av husdyrgjødsel er en viktig ingrediens i de fleste økologiske driftsopplegg.

Bør husdyra tilbake til Maridalen igjen? Signaler innen forslag til verneplan kan tyde i denne retning

OLSOK I MARIDALEN - ET SITUASJONSBILDE

Det er Olsok- kveld. Gule frodige åkre bølger innover i Maridalen. Sommeren står fullmoden og dirrer. Ved kirkeruinene i dalen er det travel aktivitet. Sommerkvelden dufter sommer.

Tradisjonen tro avholdes olsok-gudstjeneste nettopp her i kirkeruinene. Ca 70 store og små har benket seg i aftensolen utenfor kirken. Her treffes kjente og praten går livlig. Noen kommer med stakk, andre med trehjulsykkel.

En stille forventning når det hele begynner. Disse gamle steinveggene skaper en helt spesiell atmosfære, et bånd opp gjennom historien. Her har Maridøler vært samlet opp gjennom århundreder. Her kom de i glede, her kom de i

sorg. -

Nytt og gammelt går til hånde. Sprø "katedral-toner" fra en synthesizer lyder ut i kvelden. Etterhvert får de følge av kraftige salmetoner. Skal tro hvor mange slags salmer og toner disse vegger har vært vitne til?

Sogneprest Jørgen Karlsen står på en stor stein og forteller. Olsok dreier seg jo nettopp om dramatiske hendelser i en fjern fortid i vårt land, slaget på Stiklestad. Han er en mesterlig forteller, trekker frem personen Arnljot Gelline, kjempen som ble kongens mann. Maler frem hans følelser lidenskaper og ser slaget gjennom hans øyne, og den indre kampen i mannen.

Så brettes slaget og omstendighetene ut for oss. Om solformørkelsen under slaget og hva som hendte. Mens Jørgen taler forsvinner solen, og en svart vegg feier inn over dalen. Så kommer regnet. I motvind fortsetter prekenen inntil regnet er så stritt at det ikke er mulig å oppfatte hva han sier.

Når jeg ser ham stå der i hvit prestekjole på steinen, mens vannet fosser ned går tankene mine til alle de prester som har hatt dette som sin kirke opp gjennom Maridalens historie. Som et symbol på dem som har levet livet her, som nok har trosset motgang og vanskeligheter og arbeidet for noe de trodde på og brant for. Om disse ruiner kunne snakke! Det er som om alle himlens sluser

er åpne. Alle blir like gjennomvåte i sommerregnet. Så forsvinner den svarte himmelen. Igjen sendes solens varmende stråler inn i dalen, og varmer opp igjen hele menigheten. Solen danser og funkler i millioner av vandråpeprismer, og uttrykket "den fagre Maridal" får ny mening.

Etter gudstjenesten er det "landtur", rikelig kaffe og nistekurver mens praten går livlig. Mange er kjente, andre blir kjente. Her er det godt å være, her føler man seg jammen velkommen. Så fin tradisjon her i Maridalen. Fint at sånne samlinger finner sted her ute på landet midt i byen.

Kvelden skrider frem og folk rusler seg hjemover. Tilslutt sitter bare en liten gjeng ungdommer tilbake på ruinmuren og leser høyt fra Maridalsboken om tider som var, her. En kveld med gode opplevelser, og hyggelige mennesker.

Hit kommer jeg gjerne igjen neste Olsok. Blir du med også?

Geir Erik Berge

MARIDALSVANNET;- HVOR TAR DET VEIEN?

Det er for Oslos befolkning en selvfølge at vi kan tappe godt rent vann direkte fra kranen hjemme. Det er ikke mer enn litt over hundre år siden Oslobefolkningen hentet vannet sitt fra forskjellige vannposter rundt i byen. Den gang var Akerselven drikkevannskilden og vannledningene var laget av uthulte furustokker! I 1875 ble Oslos første vannverk satt i drift. Dermed kunne produksjonen av rent vann begynne. I dag er Oslo vann- og avløpsverk landets største.

80% av Oslos befolkning får vann fra MARIDALSVANNET, Langlivann leverer vann til deler av Oslo vest. Elvåga er kilder for den sørøstlige delen av byen, mens Alunsjøen tar seg av Groruddalen.

Oslos største vanninntak er Oset pumpe og renseanlegg ved Maridalsvannet. Dette ble satt i drift i 1971. Vanninntaket ligger på ca 30 meters dyp, med et reserveinntak på 15 meter.

Før vannet kan sendes ut på nettet må det renses. Først passerer vannet en grovsil hvor gjenstander blir igjen, så et fiskestengsel slik at fisk og planter blir igjen. Deretter blir vannet pumpet opp i et nytt basseng hvor det blir presset luft inn i vannet

for å gi det frisk smak. Etterpå tilsettes klor for å ta knekken på bakterier. Kloret og luftet vann strømmer videre til et mikrosilanlegg, for til slutt å bli lagret i store bassenger inne i fjellet. Temperaturen i fjellhallene er 8-10 grader. Her inne er det også utluftningsanlegg. Herfra pumpes vannet ut på ledningsnettet.

Kvaliteten sjekkes jevnlig gjennom vannprøver tatt på 30 forskjellige steder i byen. Bergartene i Oslomarka oppløses dårlig av regn og smeltevann, mens skogbunnen og myrene er rike på humus. Vannet vårt blir derfor bløtt, litt surt, og noe humusfarvet. Likevel regnes kvaliteten som meget god. Oset produserer tilsvarende 10 badekar i sekundet.

I dag forbruker vi ca 200 liter vann pr person i døgnet. I tillegg kommer industriens behov og vanningsbehovene. For at alle skal få riktig vanntrykk er det 30 pumpestasjoner tilkopledd til nettet.

IN MEMORIAM

ELISABETH BRISE OG TORE FURUBERG.

Ekteparet Elisabeth Brise og Tore Furuberg, Maridalen, henholdsvis 33 og 43 år gamle, omkom under katastrofebrannen ombord i "Scandinavian Star".

De ble begge våre gode venner da vi alle var godt voksne. Det var arbeidet for et statlig vedtak om vern av kulturlandskapet i Maridalen og kampen mot alle unødvendige og skjemmende inngrep i bygden som brakte oss sammen.

Elisabeth Brise Furubergs arbeidsplass var Oslo politikammers administrasjonsavdeling, der hun var førstesekretær på lønningskontoret. Tore Furuberg, som de siste årene arbeidet på Postgirokontoret, var født i Maridalen og hadde bodd der det meste av sitt liv.

Han kjente Maridalen på kryss og tvers, både naturen og dem som bor der. Traust og rolig var han med smil og lun humor. Man fikk umiddelbart tillit til ham. Og det hadde man grunn til, for han var en hedersmann uten svik eller med ønsker om personlig vinning. Han var en sann idealist, godt assistert av sin hustru. Deres åpne hjem gjorde at man alltid var velkommen. Deres samfunnsengasjement og sosiale interesser førte til forskjellig innsats i Maridalen Vel, lederverv i dalens

ungdomsforening og hans nestformannstilling i Maridalens Venner. Særlig banket deres hjerter for medmennesker som hadde det vanskelig. Mens Tore Furuberg var ansatt på Myrens Verksted, var han betrodd sosiale oppgaver.

I vårt samarbeide i Maridalens Venner for å profilere den som en landsomfattende kulturforening, var Tore furuberg stadig aktiv i Maridalsspillene og organisasjonens andre engasjementer. Hans uredde standpunkter var preget av moden overveielse. Han var ingen folketaler i større forsamlinger, men hans skriftlige debattform fikk stadig mer kvalitativ tyngde. I det mangeårige arbeid for å sikre Maridalens natur og gamle bondelandskap, var han bygdens mest aktive, med stadige avisinnlegg. Særlig oppbrakt var han over den ulovlige anleggelsen av en golftreningsbane lengst syd i dalen i 1987, og hans siste debattinnlegg om disse forhold sto i Aftenpostens aftenutgave kvelden før han omkom. Han var også med i forfattergruppen bak boken "Maridalen - vakker og verneverdig", som kom ut på Grøndal i fjor. Vår dypeste medfølelse går til alle familiemedlemmene i en lidelsesfull tid.

*Viggo Ree og Sheldon Reinholt.
Aftenposten 30.4.90*

FORENINGSAKTIVITET I MARIDALEN:

Maridalen Ungdomsklubb

Marihønene

Oslo og Aker Bondelag

Sørbråten I L

Maridalen Velforening

Maridalen Trekkspillklubb

Maridalen Menighetsråd

Maridalen Barnepark

Maridalen Barnehave

Oslo og Aker Birøkterlag.

Sørbråten Hagelag

Maridalen Forpakterlag

Maridalens Venner

JA TIL KLASSISK NATURVERN!

Aftenposten har i lang tid gått i spissen for vern av Oslomarka generelt og Nordmarka spesielt. Avisen virker som en vakthund gjennom sine kompromissløse ledere om Marka. Den gir videre kunnskap om Marka, og bidrar til å øke kjærligheten til våre naturherligheter.

28. mars i år hadde imidlertid Aftenposten en leder i morgenutgaven: "Nei til urskog". Den

gjaldt landsplanen for vern av barskog i Norge. Artikkelen slo ned som en bombe! Avisen skriver blant annet "Vi finner det helt usannsynlig at våre etterkommere vil oppleve et Norge uten barskog, -Gamle trær vil råtne, skogen kan bli ufremkommelig på grunn av kratt og busker, - En skog trenger skjøtsel for å trives, -Avkastningen blir størst" osv.

Disse sitater viser etter min mening at Aftenposten mangler en dypere forståelse for hva naturvern er, og hvorfor det er nødvendig å bevare uberørte naturområder.

I syttiårene fikk vern av natur i opprinnelig tilstand -klassisk naturvern- sitt gjennombrudd. Vi fikk blant annet landsplaner for vern av myrer, skoger, sumpområder, opprettelse av en rekke nasjonalparker og naturreservater; -Og vi fikk miljøverndepartementet. Den grønne bølge feide over landet. Utover åttitallet ble det mindre interesse for den slags vern.

Globale miljøkatastrofer kom mer i fokus: Sur nedbør, drivhuseffekt og hull i ozonlaget.

Av hensyn til disse omfattende problemer er det av uvurderlig betydning at samfunnet sikrer seg referanseområder og tar vare på mangfoldet i naturen. Dette haster nå! Mange naturtyper er i ferd med å gå tapt.

Slike naturtyper vil:

- Sikre en viktig del av Norges naturarv.
- Redde livsmiljøet til en lang rekke truede arter.
- Bevare genetiske ressurser
- Sikre referanseområder.
- Gi fremtidige generasjoner mulighet til rikere naturopplevelser.
- Bevare vår naturhistoriske identitet.
- Hindre oss i å bli historieløse.

Bare en liten andel av det totale barskogareal er foreslått vernet.

Poenget er å verne et representativt utvalg av norsk natur for våre etterkommere. I et barskogreservat vil selvfølgelig gamle trær dø og falle ned, og raskt bli borte på en naturlig og riktig måte i skogens fint tilpassete økologiske system.

I en urskog har man trær av ulike generasjoner som står i et balansert samspill med hverandre. Under arbeidet for vern av ulik natur i Norge har følgende kriterier vært brukt:

1. *Sjeldenhet*: Sjeldne naturtyper bør vernes.
2. *Representativitet*: Utvalgte områder

skal være typiske biotoper som kan vise variasjonene i naturen. Det er viktig å bevare et bredest mulig spekter av all naturrikdom i landet og verden som helhet.

3. *Klarhet og størrelse:* Lokaliteten bør ha utforminger, sammenhenger eller prosesser som trer særlig klart frem.
4. *Mangfold i biotopen:* Hvor variert er biotopen? Er den sammensatt av flere fint utviklede naturtyper? Varierte biotoper har høy verneverdi.

Maridalen står på Europarådets liste over de mest verneverdige kulturlandskaper i Europa. To nasjonalt verneverdige naturområder finnes også i dalen: En svartor-sumpskog og en lavlands flatmyr.

Maridalen er innfalls-porten til Norges viktigste og kanskje mest verneverdige skogs- og friluftsområde, -Nordmarka.

Som formann i *Maridalens venner* er jeg bekymret over Aftenpostens holdning til vern av barskoger. Har Aftenposten samme holdninger til vern av Maridalen og til opprettelse av en rekke naturreservater i Oslomarka?

Tor Øystein Olsen.

AKTUELL DEBATT:

NEI TIL SYKKEL/GANG VEI I MARIDALEN?

Av Tor Øystein Olsen

14. Mars i år var 11 organisasjoner samt bydelspolitiet samlet til møte på Maridalsprosjektet i Maridalen for å diskutere trafikkforholdene i dalen.

Følgende ble vedtatt:

1. *Fartsbegrensning:*
Vi støtter "disposisjonsplanskissen for Maridalen" fra markautvalget 1989.
2. *Gang/sykkelsti:*
Vi støtter forslag fra markautvalget om å opprette gangvei. Gangveien må asfalteres og lyssettes.

I disposisjonsplanskissen for Maridalen står det bla:

"Tidligere planer om å opparbeide gang og sykkelvei parallelt med hovedveien forlattes. Dette vil føre til uønskede inngrep i jordbruks og kulturlandskapet. I

stedet legges separat gang og sykkelvei trase fra Brekke og Grinda langs eksisterende stier/kjerre veier vest for Låkeberget."

"Muligheter for spaser og treningstur og rullestolbruk uten eksos og trafikkfare i dagens lengdeakse og rundt vannet vil være et kvalitativt sterkt forbedret miljøvennlig tilbud til en stor brukergruppe."

Ad fartsbegrensning hovedvei/lokalveier: Maks 40 km/timen gjennom tett bebyggede områder og 60 km/timen i bygda forøvrig."

Vedtaket om gang/sykkelvei har skapt frisk diskusjon i styret for Maridalens venner. I tidsskrift for Maridalens venner 83/84 har Viggo Ree en artikkel han kaller "Maridalsveien- Oslo nye idrettsbane". Der redegjør han for de farlige trafikkforholdene i dalen. Forholdene har trolig blitt verre siden den gang. Maridalen er i dag kanskje byens meste brukte idrettsanlegg. Joggere rulleskibrukere som skøyter syklist, terrengsyklist osv bruker dalen året rundt. Personlig vil jeg ønske disse brukergrupper velkommen til dalens rike natur/kulturopplevelse. Dalens beboere og organisasjoner har i lengre tid jobbet for å hindre alvorlige trafikkuhell. I så fall bør:

Fartsgrensen ned. I dag er den 80 km/t i hele

dalen.

Biltrafikken må skilles fra gang og sykkelbrukere. Forholdene må legges til rette for de myke trafikantene.

Dersom gang/tur vei skal anlegges fra Brekke og Grinda til Hammeren, må den asfalteres. Dette for å lede rulleskibrukere vekk fra Maridalsveien. Dette er blitt en stor og trafikkfarlig brukergruppe.

Fellesvedtaket 14/3 tenkte først og fremst på denne veistrekningen når de gikk inn for asfaltering (/altså IKKE på eksisterende vei øst for Maridalsvannet!)

Det er naturlig at et slikt vedtak vil være kontroversielt. Det vil føre til et nyt inngrep i det verneverdige kulturlandskapet. En avveining mellom verneinteresser og andre interesser (her trafiksikkerhet) vil alltid være en fin balansegang. En diskusjon vil klargjøre argumentene og gjøre det lettere å ta stilling.

VEDRØRENDE FORESLÅTT GANG/SYKKELVEI FRA GRINDA/BREKKE TIL HAMMEREN

Av Geir Erik Berge.

Jeg henviser til vedtak 14.3 felleserklæring om støtte til forslag om opprettelse av gangvei (se forrige innlegg av Tor Øystein Olsen). Ved første øyekast virker argumentasjon for en slik gangvei konstruktiv med hensyn til trafiksikkerhet. Imidlertid reiser det seg en del prinsipielle spørsmål.

Det er mange forskjellige aktiviteter som ønsker seg omdisponering av arealer innenfor dalen.

Skal det være slik at ønsker og behov for arealer til hobby/fritidsbruk hos interessegrupper skal føre til omdisponering av arealer i Maridalen og Marka???

Etter min mening; Nei! Ikke før det foreligger en helhetlig verneplan, godkjent i statsråd, som bestemmer og sikrer dalens fremtidige disponeringer.

En slik plan må komme først, og så får man se hvilke behov som lar seg forene med retningslinjene og prinsippene i en slik plan.

Hvordan i all verden kan man si at det er så

mange rulleskibrukere og syklister som har lyst til å bruke dalen, at forholdene må tilrettelegges for disse, samtidig som man avviser golfspilleres ønske om areal på et prinsipielt grunnlag??

Videre er det en meget betenkelig utvikling hvis man skal begynne å tillate å opparbeide arealer som ligger i randsonen til Nordmarka. Den foreslåtte gangveien ligger faktisk i Nordmarka. Om det er aldri så gode argumenter for behov for en slik vei, må vi ha en prinsipiell linje for slike disposisjoner. Blir dette prinsippet markspist, står prosjektene i kø. Hva med idrettsanlegg på Grindajordet, kanskje en innendørshall? Og skikkelig parkeringsforhold... Eller flere asfalterte traseer innover marka for rullestolbrukere? Dersom det blir en glidning i holdningen til disse spørsmål vil grensene for marka krype sakte men sikkert innover. Dette må ikke skje!

Jeg oppfordrer til varsomhet slik at ikke personlige ønsker og interesser settes foran prinsipielle langsiktige disponeringer.

ps

Når det gjelder fartsgrenseregulering i dalen må man ikke glemme dalens beboere og deres behov. Bør man vurdere fartsbegrensning på spesielle tider i døgnet?

DEN FAGRE MARIDAL

Grethe Wiens

Maridalen har en egen klang for de fleste Oslo-boere og er et kjært og populært område for alle kategorier brukere. Som alle naturområder i dag, er Maridalen i konstant fare for å bli utnyttet i økonomiske og andre interesser; for å bli "spist" av til utbygging av boliger og industri. Eller dens jordbruksarealer og skog kan endres til golfbaner, gravlunder, idrettsanlegg eller annet som varig vil endre dalens karakter av kulturlandskap.

Markarådet lanserte i sin Disposisjonsplanskisse for Maridalen i 1989 et forslag om sammenhengende gang- og sykkel-veg rundt hele Maridalsvannet. Tanken var en ringveg som var fri for eksos og trafikkfare. På et nylig møte med representanter fra små og store organisasjoner med tilknytning til dalen, vedtok man å støtte forslaget, men med følgende tillegg. "Gangvegen må asfalteres og lyssettes."

Jeg leser med store øyne. Det er nesten ikke til å tro at noen i fullt alvor vil lansere asfaltering langs de idylliske gamle vegene som går langs østsiden av Maridalsvannet fra Kjelsås, og fra Låkeberget til Hammeren. Eller å føre slike veger fra Brekke til Låkeberget og fra Hammeren og

over til Maridalsruinene.

De som etter min mening vil tape mest på en slik løsning er alle de tradisjonelle turgåere. Asfalterte turveger i Maridalens kulturlandskap vil være en uniformering og ensretting.

Maridalen er en perle slik den er med variasjon av skog, eng, gran, furu, og løvtrær, med vakre gårder og bølgende kornåkrer. Mange stier i varierte og idylliske omgivelser fører opp gjennom dalen til skogområdene i marka.

Heldigvis er det mange gode krefter som arbeider for vern av dette unike området i vår hovedstad. Forslag fra enkelte kategorier brukere ville gripe inn og redusere de kvaliteter som så mange setter pris på. Det er nettopp disse kvaliteter som gjør at man stadig vender tilbake til dalen. De gir oss en følelse av noe stabilt og varig.

La oss gå nennsomt og forsiktig frem og ikke være for raske til å gjøre irrerversible inngrep.

TANKER OM MARIDALSSPILLET

Eilev Granum.

I 15 år har Maridalsspillene blitt oppført ved kirkeruinene. Dessverre opphørte spillene fra 1988 på grunn av manglende bevilgninger fra Oslo

kommune. Dermed har oslo spart 250.000 kr og blitt fattigere på kulturbegivenheter. At investeringer i kultur gir tilsvarende økninger av inntekter på andre områder har vel gått et visst byråd forbi.

Hva kan vi gjøre med situasjonen?

Jeg ser 2 løsninger.

Redusere utgiftene eller øke inntektene.

Den største utgiftsposten er lønninger til profesjonelle skuespillere. Kunne et samarbeid med teaterskolen være aktuelt? Hva med amatørteatervirksomhet av forskjellige slag- Feks har bondeungdomslagets teatergruppe oppført Riksseglet av Vera Henriksen ved ruinparken i Oslo.

Kan man tenke seg en sponsorordning?

Parentes bemerket muliggjorde gratis strøm fra Hammeren kraftverk i Maridalen Birkelands forsøk som ledet til opprettelsen av Norsk Hydro.....

Hva skal så spilles i fremtidens Maridalsspill?

Hva med historiske spill om Maridalen og Marka?

Historien er full av stoff om dansketid, finner og andre som ryddet seg plasser, den første skogsdrift, trekullbrenning, gryende industri osv.

Kunne en familieforestilling rundt Prøysens
"Præstvæga" være i blinken?

Jeg håper debatten kan fortsette og ende opp med
konstruktive løsninger!

BOKEN OM MARIDALEN: VAKKER OG LESEVERDIG!!

Har du sikret deg boken "Maridalen, - vakker og verneverdig"?

Det har jeg! En praktbok hva angår både innhold, bilder og lay-out. Her presenteres dalens historie, personligheter og hendelser, dalens rike fauna og flora, på en engasjerende og glitrende velskrevet måte. Illustrasjoner og bildematerialet kan ta pusten fra enhver dyre- og natur-interessert. Vare stemninger, artige episoder, mengder av interessante fakta. Det er få bøker jeg koser meg mer med, enn si leser flere ganger. Boken enhver Maridalsentusiast bør unne seg gleden av å nyte. Forfatterne har etter min mening skutt innertier! Behøver jeg si mer? Julepresent-tips herved avgitt.

Geir Erik Berge

SKOGVESENETS PLANER

26 april inviterte skogvesenet en rekke friluftsnaturvern- idretts- og interesseforeninger til møte og befarings om skogvesenets arbeidsplaner.

Temaer som ble behandlet var ungskogpleie,

tynning med videre.

På befaringen ble vist eksempler og diskutert aktuelle arbeidsplaner. Videre ble distribuert planer for planting, ungskogpleie og tynning.

Maridalens venner hilser med glede velkommen slike initiativ fra skogvesenets side. Det ligger alltid en potensiell konflikt mellom økonomiske interesser og friluftsliv/miljøverninteresser i forvaltningen av våre skogarealer. Maridalen og Osломarka er gjenstand for både en politisk og etisk dragkamp. Nettopp i denne situasjonen er informasjon og dialog den riktige veg å gå. Misforståelser kan oppklares og eventuelle konflikter kan konkretiseres og diskuteres på et saklig og faglig plan.

Som mange lesere sikkert har observert, bedriver skogvesenet i dag en stor aktivitet i bynære og sterkt beferdete deler av skogen. Maridalens randsoner er også involvert, blant annet i åssiden mot Taraldsrudåsen, langs Ankerveien og i områdene fra Grinda og innover. Spesielt områdene langs markagrensen er svært sårbare fordi disse ligger bokstavelig laglig til for hugg ved et eventuelt fremtidig forsøk på å flytte grensen. Dersom disse områder da allerede er preget av anleggsaktivitet (les rasert som skogsområde) vil det være psykologisk lettere å akseptere at områdene ikke lenger skal være skog.

Det er derfor **MEGET VIKTIG** at restaurering av disse arealene som skogsområder skjer på en riktig og effektiv måte.

Det er i denne sammenhengen gledelig at skogvesenet i områdene har hengt opp plakater som forteller publikum at skikkelig opprydding og nyplanting skal skje. Det er flere grupper, heriblant Maridalens venner som med stor iver vil følge med på at så virkelig skjer.

Vi gjengir her utdrag av skogvesenets instruksjoner for kultur-arbeider i skogen:

Ved hogst og flaterydding bør det av hensyn til landskapsbildet og dyrelivet settes igjen en del vegetasjon. En del steder kan en på denne måten dempe flatevirkningen.

Skog på mindre, lavproduktive arealer som rabber, knauser og skrenter bør settes igjen. Buskvegetasjon og laukratt spares.

Grupper av ungskog som kan gå inn i den fremtidige foryngelse bør ikke ryddes bort.

Tørre eller gamle trær som er hekkeplass for hulerugende fugler (ugler spetter, skogdue ender mm) skal ikke hugges. Ospenholt og større enkelttrær av osp spares. Viktige beitetrær for

storfugl skal spares.

Stormfaste enkelttrær bør settes igjen av estetiske hensyn.

Etter sluttavvirkning er det viktig å etablere ny, tilfredstillende ungskog raskest mulig og sikre at den nye skog-generasjonen får gode utviklingsmuligheter.

De midlere og gode markbonitetene skal tilplantes hovedsakelig med gran. På partier med svakere mark er det naturlig å plante furu. De svakere og midlere bonitetene skal normalt forynges på naturlig måte.

Planting skal skje så snart som mulig etter hogsten. Flater med svært mye hogstavfall kan ligge vinteren over før planting.

Det skal tilstrebes et noe mindre plantetall ved planting og ungskogpleie i Oslo kommunes skoger enn i vanlig produksjonsskog. Dermed oppnås større fremkommelighet i ungsbogen.

I kommuneskogene skal planteavstanden varieres etterbonitet, treslag og beliggenhet og antall tynninger.

Det skal ikke plantes nærmere midten av stier og

mindre beferdete løyper enn 1.5 meter. Inntil hovedløypene skal det ikke plantes nærmere enn 2.5-3 meter fra løypen, heller ikke nærmere enn 2 meter fra veigrøfter.

Ved ungskogpleie skal det settes igjen en del lauskog nær veier, stier, løyper og kulturminner. Vanlig brukte stier og løyper, oppholdsarealer, utsiktspunkter etc, skal ryddes for hogstavfall.

(Skogvesenet, vi venter spent på oppfølging av dette siste avsnittet!!)

etterarbeider.

1-3 år etter utplanting skal det foretas en systematisk kontroll av utviklingen av feltene, hvor man tar standpunkt til om supplering, eller rydding av ugress er nødvendig. Også flater som ligger til naturlig foryngelse skal også følges opp.

Ved ungskogpleien skal vi søke å gi dyrelivet gode forhold med hensyn til mat, skjulmuligheter og forplantningsmuligheter. Viktige beiteplanter for storviltet som rogn, vier, selje og einer bør ikke ryddes bort. Rogn og selje settes opp igjen på svake marker.

så langt fra skogvesenets instruks.

Kart over nye planteområder er tilgjengelige hos vårt styre.

DET HERRENS AAR 1337 SEPTEMBER 29.

Stadfestingsbrev fra kong Magnus (Eriksson) for Mariakirken i Oslo, ved prosten, herr Erling Gullason:

Han stadfester alle de privilegier som tidligere er gitt kirken av kong Håkon (V Magnusson) og kong Magnus selv, deriblant systene på Follo, Nesodden, Vestre Bærum, Lommedalen og Maridalen med alle tilhørende rettigheter, og likeså kirkens eiendommer og rettigheter i byen og til sjøs. Kirken skal nyte disse privilegier til evig tid uten hensyn til om kongen senere kaller tilbake under kronen sysler, jord eller andre veitsler som er gitt med andre menn i landet. Beseglet i kongens nærvær Pål Styrkårsson skrev.

Vidisse: nr 614

Fra Regesta Norvegica, B-V

Johan Stang

17. MAI FEIRING I MARIDALEN.

Vi som bor i Norge er privilegerte. Midt i en hard og brutal verden basert på den sterkeste rett, feirer vi vår nasjonaldag med de mest sårbare og fine idealer som finnes! Barnas dag, frihetens dag. Vi har en arv av idealer fra 1814 som uten at vi tenker på det har preget vårt samfunn i nyere tid. Idealene som har med menneskesyn, menneskeverd, frihets-ideer, person-orienterte samfunnsmodeller og myke verdier å gjøre. Så er også feiringen preget av glede og trygghet og samhørighet.

I strålende solskinn og duftende gryende vår samlet mange mennesker og dyr seg på den gamle Maridalsveien. Her var festpyntede store og små, hornmusikk, flagg og hester og kjerrer i sin fineste stas. Så gikk toget til Maridalen skole. Tale for dagen ble holdt av formannen i Maridalens venner, Tor Øystein Olsen.

Vårvinden danset rundt bunader, flagg, og smilende ansikter, mens brus og boller, kaffe og kaker i rikelige mengder ble fortært og dagens barneaktiviteter pågikk.

SLIK VAR DET FØR!

I 1890 hadde det nystartede Maridalens ullspinneri 15 arbeidere. De utførte der 4000 dagsverk det året. Bedriften lå ved Skarselven nedenfor Vaggesten bro.

1900 kom Maridalshammerens Elektrisitetsverk i gang. Arbeidet med verket startet i 1898 etter at Christiania hadde skaffet seg vannrettighetene i Bjørnsjøen og Skjærsløvelven. De første høyspentledninger i Aker ble trukket herfra.

1865 var det fortsatt god drift ved Maridalshammerens hytte i samarbeid med Bærum jernverk og Fossums og Hakedals jernverk. Det var det 22 arbeidere som produserte 7.912 centner smeltestykker og 5.702 centner stang-jern. (en centner var å regne for da 50 kg.)

Maridalshammerens mølle hadde derimot bare en arbeidsmann, som klarte 300 tønner årlig.

Hva Maridalshammeren Sag bedriver det året fortelle ikke statistikken oss.

Fra 1920 til 1926 fikk Maridalen lyanlegg elektrisk energi fra kraftverket på Hammeren. Det er den kraften Maridalen og Aker har fått fra Maridalen. Resten havnet i Oslo by.

År 1800 var det bare 100 innbyggere i Maridalen.

1807 var skoleåret i Maridalen 44 uker - med omgangsskole. Skoleroden omfattet gårder og plasser til og med Brennengen i syd.

I *middelalderen* var det 4 kirker i Aker: Hovedkirken (Gamle Aker), Oslo(MARIakirken), Furuset og Maridalen. en stor del av gårdene syd for Maridalsvannet har sognet til Margaretakirken.

1857 Var *skolen* ferdig oppsatt i Maridalen. Kretsens grenser gikk i syd ned mot Brekke gård, men ble senere trukket ved Skjerven gård, som sammen med plassen Låkeberget ble liggende i skolekretsen. Inntil 1864 hørte nordmarka til kretsen. - I 1860 hadde Nordmarka 26 skolepliktige.

"*Legemlig straff*, men kun med ris" ble vedtatt for Maridalens skolekrets i 1892.

Johan L Stang.

1990 - 2020. MARIDALEN OM TRETTI ÅR

Av Johan L. Stang

Villsvinet herjer i Maridalen. Gamle Helge Torp forteller til Maridalens venner at villsvinene, som ivedkommende hadde sluppet ut av innhegningen i dyreparken på Sørbråten i 2015, hadde formert seg kraftig på de fem siste årene. De var nå en sann plage for omgivelsene. Galtene med sine sylkvasse hoggtenner er både lunete og livsfarlige. Folk er rett og slett redde for liv og helse når de går i skog og mark- For ikke snakke om når de går i kjøkkenhaven og kålåkeren. Bakgrunnen for villsvinstammen er selvfølgelig drivhuseffekten, som vi begynte å merke for alvor i 1990. Helge Torp allierte seg den gang med Foreningen Norge Litauen for å importere villsvin til dyreparken han var i ferd med å bygge opp på Sørbråten gård. Litauerene var henrykte over hver krone de kunne tjene mens de slet for å vri seg ut av det sovjetiske åket. Etter å ha tråklet seg gjennom det norske byråkratiet, kom de første villsvinkull siden bronsealderen til Norge.

Drivhuseffekten, den høyere gjennomsnittstemperaturen, har i høy grad påvirket, både vegetasjon og dyrelivet i de siste 30 årene. Varmekjære løvtrær som eik linn og lønn,

har bredt seg kraftig i Maridalen. Almen er blitt en sann plage, men nattergalen som nærmest er utdødd i det sydligere Europa, er til glede for alle nyforelskede maridøler.

Den pågående striden mellom Kulturvernet og bøndene i Maridalen om tillatelse til å dyrke mais på åkrene, skal vi ikke drøfte her.

Vernet om det gamle norske kulturlandskapet er imidlertid blitt meget problematisk på grunn av klimaendringen. Sneen ser vi knapt. Tele og telehivproblemer er en sagablott. Å illustrere eller benytte gamle driftsformer i skogbruket er håpløst. Miljøgassene fra 1980 og 90 årene har tildels hatt helt uberegnelige konsekvenser. Vår livsstil er forandret.

Sørbråten 5. oktober 2020.

ÅRSBERETNING FOR MARIDALENS VENNER 1990

STYRET.

Styret har i 1990 hatt følgende sammensetning:

Formann: Tor Øystein Olsen

Nestformann: Helge Torp

Sekretær: Roald Strand

Kasserer: Ingvar Hestdalen

Styremedlemmer:

Johan L. Stang, Eilev Granum, May Solberg, Geir Erik Berge

Varamedlemmer:

Ivar Bakke, Grethe Wiens, Jan Knutsen.

Deler av det gamle styret, og det nye styret ble på Maridalen skole 21.11.90 enige om å slå seg sammen.

2. ANDRE TILLITSVERV:

Revisor: Tore Brodin og Inger Johanne Knudsen.

Valgkommitte: Roald Andresen, Tore Furuberg,
Olaf Gulbrandsen

3. HOVEDOPPGAVER FOR FORENINGEN DETTE ÅR

Årsmøtet høsten 1989 var preget av strid (jfr brev til medlemmene av 17.1.90) En viktig oppgave har vært å videreutvikle samarbeidet i foreningen og mellom foreningen og Maridalens befolkning. Dette har styrket kampen for, og økt forståelsen for, vern av dalen.

4. STYREMØTER:

Det har vært avholdt 1 fellesmøte mellom det nye og det gamle styret, og 9 ordinære styremøter.

5. FELLESMØTER MED ORGANISASJONER I DALEN.

Det har vært avholdt 2 fellesmøter med lokale organisasjoner i, og med tilknytning til dalen. Et

møte om golfplaner (9 organisasjoner deltok) og et om trafikkforholdene i dalen (14 organisasjoner deltok). Vedtaket ble sendt ansvarlige politikere og presse. Vedtaket om trafikkforholdene har medført debatt i styret i foreningen og NOA.

6. MEDLEMSSKAP I OSLO OG OMLAND FRILUFTSRÅD.

Foreningen meldte seg i 1990 inn i OOF. Det førte til økt samarbeid med lokale natur og friluftsjorganisasjoner. (Befaringer om hogstplaner i Marka, fellesmøter og seminarer)

7. ÅRSMØTET 1989

Årsmøtet ble avholdt på Kjeldsås skole onsdag 11.10.89

ca. 150 medlemmer var tilstede. Før møtet holdt daværende formann Sheldon Reinholt en åpningstale han hadde kalt "Quo Vadis, Maridalens venner."

Det sto strid om innkallingen og gyldigheten av dette årsmøtet. Derfor tok den nye formannen initiativ til et fellesmøte 24.10.89 mellom det nye og det gamle styret. Resultatet ble at deler av gamle styret og hele det nye styret slo seg sammen og ble likeverdige representanter.

8. MEDLEMSTALLENE:

1.11.83	474 medlemmer
1.11.84	556 medlemmer
1.11.85	670 medlemmer
1.11.86	732 medlemmer
1.11.87	801 medlemmer
1.11.88	925 medlemmer
1.11.89	955 medlemmer
1.11.90	1055 medlemmer

(Medlemsøkningen er en nettoøkning.)

9. MEDLEMSVERVING.

Samarbeidet med postkontorene på Grefsen, Kjelsås, Maridalen, Kringsjø og Tåsen har fortsatt. Verveplakat med kasett med postgiroblanketter ble hengt opp på vårparten på godt synlige steder for publikum. Det har gitt mange nye medlemmer også i år.

10. ÅRSSKRIFTET.

Geir Erik Berge, Eilev Granum og Johan L. Stang har sittet i redaksjonen med Berge som redaktør.

11. MARIDALSBOKEN.

Maridalsboken kom før Jul i 1989. Den er utgitt på Grøndahl og sønn av Tore Furuberg, Jahn Børe Jahnsen, Rolf Rasch-Eng, Viggo Ree og Sheldon Reinholt. Boken har bidratt meget sterkt til å belyse kvaliteter i dalen.

12. MARIDALSSPILLET 1990.

Heller ikke i år ble det Maridalsspill pga manglende økonomisk støtte fra Oslo Kommune.

13. KÅSERIER TALER AVISINNLEGG.

Formannen har vært engasjert som foredragsholder i Nordberg menighet, Oslo folkeakademi, og Oslo og omegn turistforening. Han har videre holdt 17. mai tale i Maridalen og skrevet flere innlegg i Aftenposten, Akersposten, Klassekampen og Grefsen menighetsblad.

14. GAVE TIL MARIDALEN VEL.

Styret har bevilget kr 10.000 til tilbygg på velhuset i Maridalen.

15. DISPOSISJONSPLANEN FOR MARIDALEN.

Styret har drøftet deler av planen. Trafikkforholdene i dalen har vært drøftet på fellesmøte (se pkt 4) Vi har ikke fattet noe vedtak for planen.

16. VERNEPLANEN

Maridalens venner ser frem til endelig politisk vedtak om verneplanen. Foreningen tok initiativ til et fellesmøte om golf Det er viktig at lokalbefolkningen får være aktivt med i utarbeidelsen av verneplanen. Foreningen følger utviklingen nøye.

17. MEDLEMSSKAP I POSTGIRO MEDLEMSSERVICE FOR FORENINGER.

MV har via postgiro fått alle medlemmene på data. Dette letter oversikten over medlemmer og betaling av kontingent.

Styret vedtok i henhold til fullmakt fra årsmøtet kontingent på kr 40, foreningsmedlemsskap på kr 90, samt at familiemedlemsskap utgår.

**18. FORVALTNING AV GAVER TIL
GRUNNFINANSIERING AV DEN NYE
MARIDALSBOKEN**

(utsatt fra årsmøtet 11.10.89)

Styret vedtok 8.11.89 at hele overskuddet skulle settes på særskilt høyrentekonto og disponeres av senere årsmøter i forbindelse med vern av dalen.
(alt 3 pkt 8 årsmøte 11.10.89)

VEDTEKTER FOR MARIDALENS VENNER.

Vedtatt på konstituerende generalforsamling 9. juni 1970 med endringer på generalforsamlingene 30.5.1972, 28.5.1975, 30.11 1977, 29.11.1979, 24.11.80 og 30.11.88

§ 1. Navn

Foreningens navn er MARIDALENS VENNER.

§ 2. Formål

Foreningens formål er å bevare Maridalens nåværende bebyggelse og miljø. Den vil arbeide for å bevare dalens særegne karakter og forhindre rivning av nåværende bebyggelse. Den vil videre arbeide for å øke interessen for dalen som friluft- og rekreasjons-sted for innbyggere i Oslo og omegn. Foreningen vil arbeide for å hindre forurensning og tilsøpling av dalen, og verne om ting av historisk og kulturell verdi. Foreningen vil søke å samarbeide med myndigheter, grunneiere, dalens velforeninger, organisasjoner og skoler. Foreningen er partipolitisk nøytral.

§ 3. Medlemsskap.

Foreningen er åpen for enkeltpersoner, familier og organiserte grupper. Hvert medlemsskap representerer en stemme og en valgbar person. Det er anledning til å tegne støttemedlemsskap.

§ 4. Foreningens ledelse.

Foreningens styre består av 5 medlemmer, valgt for 2 år. Av disse velges det 3 det ene året og 2 det neste. 2 medlemmer velges blant Maridalens beboere. Hvert år velges 2 varamedlemmer og 2 revisorer. Formannen velges særskilt på generalforsamlingen. Styret konstituerer seg selv ned nestformann, sekretær og kasserer. Styret kan opprette særutvalg.

§ 5. Styrets plikter.

Styret har den daglige ledelse av foreningen. Formannen innkaller til styremøter. Styret innkaller til medlemsmøter og generalforsamlinger. Medlemsmøter avholdes når dette anses som nødvendig. Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer (varamedlemmer) er tilstede og samtlige har fått innkalling. Sekretæren fører foreningens

protokoller. Kassereren har ansvaret for regnskapet, medlemskartoteket og kontingent innbetalingen. Styret forvalter foreningens midler, men større saker må først godkjennes av medlemsmøte eller generalforsamling.

§ 6. Kontingent

Kontingenten gjelder kalenderåret. Kontingenten må være innbetalt innen 1. oktober eller etter 2 påminnelser. Hvis kontingenten ikke betales i tide, regnes medlemskapet som opphørt. Kontingentens størrelse fastsettes av generalforsamlingen.

§ 7. Generalforsamlingen.

Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighet. Den holdes hver år innen utgangen av november og innkalles med minst 2 ukers varsel. Forslag som ønskes behandlet må være innsendt til styret innen 1 oktober. Generalforsamlingen skal behandle:

1. Valg av dirigent
2. Årsberetning
3. Regnskap
4. innkomne forslag
5. Fastsettelse av kontingent
6. Valg.

§ 8. Ekstraordinær generalforsamling.

Ekstraordinær generalforsamling kan avholdes når styret finner det nødvendig eller når minst 1/5 av medlemmene krever det. En slik generalforsamling innkalles med minst 2 ukers varsel, og dagsorden settes opp av styret.

§ 9. Vedtektsendringer

Forslag om vedtektsendringer må behandles på ordinære generalforsamlinger og vedtas med 2/3 flertall.

§ 10. Oppløsning

Forslag til oppløsning av foreningen behandles av den ordinære generalforsamling hvor det kreves 2/3 flertall for å bli vedtatt. Beslutter generalforsamlingen oppløsning med det nødvendige flertall, innkalles det til ekstraordinær generalforsamling, hvor det også trengs 2/3 flertall for å bli vedtatt. I tilfelle oppløsning kan generalforsamlingen bestemme hvordan foreningens midler skal anvendes, under hensyntagen til at midlene skal benyttes til Maridalens beste.

VEDTEKTER FOR MARIDALSSPILLET

Vedtatt på Maridalens venners ekstraordinære generalforsamling 1. februar 1978. Endring 30.11.88 av § 6.

§ 1. Navn.

Navnet skal være Maridalsspillet

§ 2. Formål

Maridalsspillet vil gjennom sin virksomhet generelt arbeide for å spre informasjon om og øke interessen og forståelsen for Maridalen i historisk og kulturell sammenheng.

Dette vil Maridalsspillet spesielt søke å oppnå ved at det hver sommer gjennomføres spill ved Kirkeruinen. I den utstrekning man finner det kunstnerisk forsvarlig, bør man gjøre bruk av lokale krefter ved gjennomføringen av spillet.

§ 3. Styrets sammensetning.

Maridalsspillets styre skal bestå av 5 medlemmer oppnevnt for 2 år. Maridalens Venners styre oppnevner 3 medlemmer og Bydelsutvalg 40 -

Marka - oppnevner 2 medlemmer. Det oppnevnes også 1 varamann fra Maridalens Venner og 1 varamann fra Bydelsutvalg 40 -Marka. Fra Maridalens Venner oppnevnes 1 medlem det ene året og 2 det neste. Fra Bydelsutvalg 40 - Marka oppnevnes 1 styremedlem hvert år. Varamann oppnevnes hvert år.

Styret konstituerer seg selv med formann, nestformann, kasserer og sekretær og et styremedlem.

§ 4. Styrets plikter

Styret har den daglige ledelse av Maridalsspillet. Formannen innkaller til styremøter. Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er tilstede. Sekretæren fører spillets protokoll som det sendes kopi av til Maridalens Venners formann, Bydelsutvalg 40 - Markas formann - samt til de bevilgende statlige og kommunale myndigheter. Styret er ansvarlig for at en forsvarlig økonomisk ramme holdes.

§ 5. Årsberetning og regnskap

Maridalsspillets styre skal ved sesongens avslutning fremlegge årsberetning og revidert regnskap for Maridalens Venners

generalforsamling og Bydelsutvalg 40 - Marka hvoretter årsberetning og revidert regnskap oversendes de bevilgende statlige og kommunale myndigheter.

Regnskapet skal være revidert av 2 revisorer, 1 oppnevnt av Maridalens Venner og 1 oppnevnt av Bydelsutvalg 40- Marka.

§ 6. Oppnevning av representanter.

Representanter til Maridalsspillet styre oppnevnes i August hvert år.

§ 7. Vedtektsendringer

Forslag til endringer av disse vedtekter må behandles på Maridalens Venners ordinære generalforsamling og vedtas med 2/3 flertall.

§ 8. Oppløsning

Ved eventuelt opphør av Maridalsspillet tilbakeføres gjenværende bevilgede penger til de bevilgende myndigheter. Aktiva forøvrig tilfaller Maridalens Venner.

Årsberetning for Maridalens Venner 1989.

=====

1. Styret.

Styret har i 1989 hatt følgende sammensetning:

Formann	-	Sheldon Reinholdt
Nestformann	-	Helge Torp
Sekretær	-	Solveig Holm
Kasserer	-	Ingvar Hestdalen
Medlemsverver	-	Eilev Granum

Varamedlemmer: Roald Andresen og Ivar Bakke

2. Andre tillitsverv.

Revisorer: Tore Brodin og Inger Johanne Knudsen.

Valgkomite: Viggo Ree, Øivind Øiestad, Ulf Thorshaug.

3. Møter for styremedlemmer.

25/1-89 hadde formannen innkalt til et felles møte for styremedlemmene for 1988 og de nyvalgte for 1989. I alt møtte 9 stykker. Noen spørsmål ble drøftet til felles informasjon. Deretter konstituerte styret for 1989 seg og behandlet en rekke saker som gjaldt 1. halvår 1989.

Nestformannen innkalte til et møte 22/5 for behandling av noen saker. Der møtte 3 av de nyvalgte styremedlemmer.

4. Årsmøtet 1988.

Årsmøtet ble holdt i møtesalen på Korsvoll skole onsdag 30/11-88.

Før saksbehandlingen holdt Viggo Ree et timelangt kåseri ledsaget av lysbilder og med tittelen "Den fagre Maridal året rundt - og inngrepene som ødelegger." Ca. 90 personer var til stede, hvilket er rekord for foreningens samlinger.

Ca. 60 personer var tilstede under selve årsmøtet.

5. Medlemstallene.

Medlemsoversiktene viser følgende utvikling:

Pr. 1/11-83	:	474	medlemmer
" " 84	:	556	"
" " 85	:	670	"
" " 86	:	732	"
" " 87	:	801	"
" " 88	:	925	"
" 1/9 89	:	955	"

Medlemstallet har dermed økt med 100 % på 6 år. Vel 20 % av medlemmene har vært med siden foreningens startperiode (1970-1974)

Ca. 75 av medlemmene bor i Maridalen-Sørbråten-området. Vel 470 bor i postdistriktene 4 og 8 (De 75 ikke medregnet). Ca. 90 bor utenbys og utenlands. Resten, ca. 320, bor spredt i Oslo. Medlemsøkningen er en nettoøkning.

6. Årsskriftet 1988/89.

Formannen har også denne gang vært ansvarlig redaktør og fortsatt den redaksjonelle linje med variert stoff, kulturhistorisk så vel som dagsaktuelt. Det har vært tatt inn stoff som viser forskjellige syn, som t.eks. på anlegget av en golfbane og på organisasjonsspørsmål i foreningen.

Årsskriftet var også denne gang på 96 sider + omslaget. Skriftet medvirker sterkt til medlemsøkningen.

Redaktøren har ordnet alt det tekniske og har hatt en del av sine unge speidervenner til å foreta pakking for utsendelse uten annen godtgjørelse enn et måltid snitter + mineralvann. Det ble sendt ut nærmere 1100 eksemplarer.

7. Maridalsboka 1989.

Vi gjengir følgende brev fra redaksjonskomiteen, datert 31/3-89:

Til Maridalens Venners medlemmer !

Under samarbeidet mellom redaksjonskomiteen og Grøndahl & Søn Forlag A/S er det blitt klarlagt at forlaget av prinsipielle grunner ikke har villet inngå noen utgivelsesavtale med Maridalens Venner. Forlaget har bare villet forholde seg til redaksjonskomiteen som frittstående enkeltpersoner.

Det innebærer at redaksjonskomiteen er fristilt i forhold til foreningen og at Maridalens Venner og redaksjonskomiteen ikke har noen forpliktelser eller rettigheter overfor hverandre.

Foreningen har intet ansvar for Maridalsbokas innhold. Den har heller ikke noe ansvar for økonomien idet dette ligger hos forlaget.

Vi anser dette som en positiv melding til foreningens medlemmer fordi det har vist seg umulig å skaffe de meget store beløp som måtte til for å gi ut en bok av det format og den høye standard som er blitt mulig i samarbeidet med Grøndahl & Søn Forlag A/S.

Vi har satt stor pris på samarbeidet med redaksjonssjefen hos forlaget, Jan Ivar Haugen, som har hatt et avgjørende ord ved utvelgelsen av stoff og bilder. I utgangspunktet hadde vi materiale til ganske sikkert 2 bøker. Men forlaget mener det ikke er marked for mer enn 1 bok på ca. 250 sider. Mange bilder er derfor sortert ut, og de fleste artikler komprimert eller innarbeidet i andre.

Redaksjonskomiteen håper boka vil bli et solid bidrag til det pågående arbeid for et statlig vernevedtak for Maridalen slik at dette enestående område kan bli til glede også for kommende slekter.

Før jul 1989 vil " Maridalen - vakker og verneverdig " være til salgs hos bokhandlerne.

Med vennlig hilsen fra redaksjonskomiteen

Tore Furuberg

Jahn Børe Jahnsen

Rolf Rasch-Eng

Viggo Ree

Sheldon Reinholdt

På bakgrunn av ovenstående fremmes det flere alternative forslag overfor årsmøtet 1989 om hvordan gavebeløpene på i alt ca. kr. 31 000,- kan forvaltes.

8. Maridalsspillet 1989.

På s. 4 i årsskriftet 1988/89 er det redegjort for hvordan situasjonen var for et maridalsspill i år. Tidspunktet var slutten av april.

Oslo kommune bevilget ikke det nødvendige minimumsbeløp på kr. 250 000,-, og dermed var de omfattende forberedelser som spillstyret under ledelse av Solveig Holm hadde gjort, bortkastet. Det var planlagt å gjenta en liknende forestilling som i 1977, "På eventyrvandring i Maridalen".

9. Ekskursjoner.

Formannen ledet en ekskursjon i Maridalen søndag 21/5 for en farmasøytisk forening.

Torsdag 8/6 var formannen og tidligere nestformann Tore Furuberg guide på hver sin buss da Historielaget Grefsen-Kjelsås-Nydalen hadde invitert til tur i Maridalen. Det ble tegnet en del nye medlemmer på begge turer.

10. Golfbanen på Brekke.

I årsskriftet s. 2 er det opplyst at Golfklubben i brev av 15/3 d.å. bilagt tegninger fremla sine nyeste ønskemål som er en utvidet bane på nærmere 1000 mål og som ville omfatte hele området mellom Brekke i syd til Låkeberget parkeringsplass i nord og mellom veien i øst til kraftlinjen og vel så det i vest. Se kartet på midtsidene i årsskriftet.

Golfklubbens ønsker førte til denne korreks fra Park- og idrettsvesenet 29/3 :

" - - Vi må imidlertid presisere at verneplanen først må vedtas og golfbanen innpasses i denne før en kan komme videre med prosjektet. For saken sin del vil vi anbefale golfklubben å vise tålmodighet og la den demokratiske prosessen som behandlingsmåten av verneplanen er, gå sin gang. "

2 styremedlemmer deltok i et drøftingsmøte som Norges Golfforbund og Maridalen golfklubb inviterte til våren 1989.

11. Verneplanen.

Fylkesmannen sendte 14/8 d.å. verneplandokumenter med kart til grunneiere og beboere i Maridalen til foreløpig høring. Frist 15/9. Organisasjoner har ikke fått saken. Senere kommer den omfattende høringsrunden. Så vidt vites omfatter høringen bare de som bor eller eier grunn innenfor verneplanområdet; altså ikke Sørbråten og Solemskogen.

12. Disposisjonsplan.

Markautvalgets forslag til disposisjonsplan for Maridalen har ikke vært forelagt Maridalens Venner til uttalelse. Men den inneholder en rekke interessante punkter som antagelig lett vil kunne innpasses i verneplanen.

13. 8 postkort til medlemmene.

Postkortene i november 1988 ble en suksess. Det kom inn ca. kr. 31600,- fra medlemmene. Utgiftene til trykking og konvolutter var på ca. 16500,-. Det ga en netto på ca. 15100,-, som er omtrent samme netto som for kalenderne i 1987.

14. Randsonebefaring på Skiervan gård.

Oslo skogvesen inviterte til en randsonebefaring 31/5 på grunn av kritikk fra flere hold. 14 parter var invitert. Fra oss møtte 3 styremedlemmer. Det kom lite ut av befaringen p.g.a. dårlig fremmøte fra andre.

Oslo, 1/9 1989

Formann

Maridalens Venner

Regnskapsåret 25/11-88 - 12/9-89

	<u>Inntekter</u>	<u>Utgifter</u>
736 kontigenter	kr. 26500,-	
Renter Kreditkassen -88	kr. 2686,83	
Renter Postsparebank -88	kr. 263,-	
Renter postgiro -88	kr. 1130,11	
Renter ABC bank -88	kr. 235,-	
Solgte årsskrift	kr. 400,-	
Årsskrift 88/89 inkl.uts.		kr. 17536,28
Årsmøte		kr. 3213,25
Styremøter		kr. 200,-
Tidskrifter		kr. 259,20
Gave		kr. 168,-
Div. kontorrekv.		kr. 8305,-
	<hr/>	
	kr. 31214,94	kr. 29681,73
Overskudd		kr. 1533,21
	<hr/>	
	kr. 31214,94	kr. 31214,94

Postkort 1988

Utgifter		kr. 16803,25
Inntekter	kr. 33060	
Overskudd		kr. 16256,75
	<hr/>	
	kr. 33060,-	kr. 33060,-
TOTALT OVERSKUDD		kr. 17789,96

Spesifikasjon av beholdning:

Kassebeholdning	kr. 310,29
Postgiro	kr. 22280,10
Postsparebank	kr. 56,-
Kreditkassen	kr. 3592,38
ABC-bank	kr. 65235,-
	<hr/>
<u>Sum beholdning pr.12/9.89</u>	<u>kr. 91473,77</u>

Regnskapet revidert
og funnet i orden.
9/10 -89.

Yone Børstein
Ingvar Vestdalen

Maridalen 6.10.89

Ingvar Vestdalen
regnskapfører

Referat fra ordinært årsmøte i Maridalens Venner på Kjelsås skole
onsdag 11. oktober kl. 19.00.

Sak 1a. Åpning.

Formann Sheldon Reinholdt ønsket de ca. 150 framømte velkommen og holdt en åpningstale han hadde kalt "Quo Vadis Maridalens Venner?". Talen, som også forelå i skriftlig form, ble senere delt ut til de framømte. Han opplyste deretter om det møtereglementet som var delt ut ved inngangen, og det var ingen innvendinger mot å bruke dette som rettesnor for gjennomføringen av møtet.

Sak 1b. Valg av møteleder, to referenter, to underskrivere og tellekorps på 3-5 medlemmer.

Yngve Kvebæk satte fram følgende forslag:

Møteleder: Roar Solheim
Referenter: Ronny Mølle og Thomas Øvergaard
Underskrivere: Roald Strand og Grethe Wiens
Tellekorps: Jan Edvard Monsrud, Per Ole Syvertsen,
Øyvind Syvertsen, Jon Ivar Bakke og
Leif Gjerde

Thomas Øvergaard mente at sak 2 på dagsorden "Godkjenning av innkalling" burde tas opp først, og han fremmet derfor følgende forslag:

"Ronny Mølle velges til midlertidig møteleder, slik at foreningens medlemmer kan få gi uttrykk for om innkallingen er vedtektsstridig. Styrets sekretær, Solveig Holm, fungerer som referent for denne del av møtet."

Votering: Kvebæks forslag ble vedtatt med 64/65 stemmer mot 60 stemmer for Øvergaards forslag.

Mølle og Øvergaard trakk seg som referenter. Det ble deretter foreslått at Leif Gjerde skulle gå ut av tellekorpset og bli referent. Jan Lifjeld ble også foreslått som referent. Forslagene ble vedtatt ved akklamasjon. Solveig Holm fungerte dessuten som bisitter for møteleder.

Møteleder leste så opp to brev adressert til årsmøtet. Det første var fra Tore Skår som opplyste om at det var han som sto bak forslaget på forrige årsmøte om endring av vedtektenes § 4, og hvorfor han dengang ønsket å være anonym. Det andre brevet var fra Jahn Børre Jahnsen hvor han redegjorde for sine synspunkter på foreningens drift og uttrykte støtte til avtroppende formann og styremedlemmer.

Sak 2. Godkjenning av innkalling.

Møteleder ga her god tid til debatt. Forsamlingen fikk høre bakgrunnen for de samarbeidsproblemer som har eksistert i styret siden forrige årsmøte, og samtlige styremedlemmer var til stede og fikk rikelig anledning til å legge fram sine synspunkter. Samarbeidsproblemer i styret var av en slik art at formannen fant det nødvendig å innkalle til årsmøte (ekstraordinært/fremskyndet ordinært, se sak 3). Denne var datert 17. september. Et flertall av styremedlemmene var

imidlertid ikke enige i å innkalle til årsmøte, og de sendte derfor ut et skriv, datert 3. oktober, til ca. 2/3 av medlemmassen med innkalling til et orienterende medlemsmøte. En ny orientering om årsmøtet datert 7. oktober, fra mindretallet i styret ble så sendt ut til alle medlemmene. Forsamlingen skulle på denne bakgrunn og i henhold til vedtektenes §8 om ekstraordinær generalforsamling, ta stilling til om årsmøtet var lovlig innkalt. I § 8 står det at "Ekstraordinær generalforsamling kan avholdes når styret finner det nødvendig...". Flertallet i styret mente at innkallingen ikke kunne godkjennes siden formannen hadde innkalt alene. Formannen redegjorde på sin side om hvordan årsmøteinncallelsen hadde kommet istand. I brev av 21. juni til samtlige styremedlemmer ble det bedt om at saker som ønskes behandlet på en generalforsamling ble sendt formannen innen 15. august. På grunnlag av forslag som forelå pr. 24. august ble det den 28. august sendt ut et utkast til hele styret der alle ble bedt om å kommentere forslag til innkalling og dagsorden. Siden ingen kommentarer forelå innen svarfristen den 11. september, ble årsmøteinncallelsen sendt ut kort tid etter.

Votering: Innkallingen ble godkjent med 3x69/1x70 stemmer mot 57/58/61/64 stemmer. (Avvik i stemmetallene skyldes at de fire medlemmene i tellekorpset talte opp hver for seg.)

Protokolltilførsel:

"Årsmøtet har gått utover sine fullmakter med å godkjenne en ulovlig innkalling til årsmøtet", Ronny Mølle (sign.)

Sak 3. Framslyndet ordinært årsmøte eller ekstraordinært årsmøte.

Votering: Det ble vedtatt å betrakte møtet som et ordinært årsmøte med 4x71 stemmer mot 3x36/1x39 stemmer for ekstraordinært årsmøte.

Sak 4. Godkjenning av saksliste.

Ingen kommentarer.

Sak 5. Årsberetning 1989 fram til 1.9.

a. Maridalens Venner.

Under årsberetningens pkt. 6 om årsskriftet ble det reist kritikk mot referatet fra fjorårets årsmøte.

Under pkt. 7 kritiserte Henrik Laurvik redaksjonskomitéens fristillelse fra Maridalens Venner i forbindelse med utgivelsen av den nye Maridalsboka. Han ønsket å trekke sine fotografiske bidrag til boka p.g.a. dette. Viggo Ree, et av medlemmene i redaksjonskomitéen, redegjorde kort om årsakene og om "Lov om opphavsrett til åndsverk". På vegne av redaksjonskomitéen og forlagets ledelse inviterte han Laurvik til å besøke forlaget dagen etter for å peke ut sine usignerte bilder.

b. Maridalsspillet.

Årsberetningen fra styret for Maridalsspillet ble utdelt ved inngangen. Maridalsspillet ble som kjent ikke arrangert i år.

Sak 6. Regnskap 24.10.88 til 1.9.89.

a. Maridalens Venner.

Regnskapet ble presentert av kasserer Ingvar Hestdalen, som presiserte at han kun hadde fungert som regnskapsfører siden formannen hadde disponert foreningens bankkonti alene. Formannen orienterte om bytte av bank for å oppnå en bedre innskuddsrente. Regnskapet ble godkjent uten innvendinger.

b. Maridalsspillet.

Regnskap forelå ikke, da arrangementet ikke ble avholdt i år.

Sak 7. Forslag til vedtektsendringer.

Haavard Nordlie fremmet forslag om endret rekkefølge for avstemningene under dette punktet. Forslaget ble vedtatt med overveldende flertall. Referatet gjengir her avstemningene i kronologisk rekkefølge og med henvisning til de resp. punkter på dagsorden.

b. Klargjøring av § 4 (stvrets sammensetning).

Det ble stemt over følgende fire alternativer:

- Alt. 1: "- - Det er ønskelig at 2 medlemmer velges blant Maridalens beboere."
 Alt. 2: "- - 2 medlemmer velges blant Maridalens beboere."
 Alt. 3: "- - Minst 2 medlemmer velges blant Maridalens beboere."
 Alt. 4: "- - Minst 3 medlemmer velges blant medlemmer utenfor Maridalen."

Votering: Alt. 1 fikk 36 stemmer, alt. 2 fikk 2 stemmer, alt. 3 fikk 3x49/1x54 stemmer, alt. 4 fikk 3x48/1x51 stemmer.

Siden ingen av alternativene fikk det nødvendige 2/3 flertall i første runde, ble det foretatt ny avstemning mellom alt. 3 og alt. 4.

Votering: Denne gang fikk alt. 3 3x49/1x54 stemmer, alt. 4 fikk 52/56/2x57 stemmer. Ingen av alternativene ble dermed vedtatt.

a. Forslag til endring av § 7 (generalforsamling).

Etter 3. setning tilføyes: "- - - Dette gjelder alle forslag til vedtektsendringer og andre saker som ønskes behandlet. Det er ikke anledning til å fremme benkeforslag inklusive endringsforslag. De fremlagte forslag kan bare vedtas eller forkastes. Dette gjelder ikke valg og kontingent- fastsettelse."
 - - -

Votering: 43/48/49/50 stemmer for og 47/49/50/51 stemmer mot. Det var altså ikke det nødvendige 2/3 flertall for forslaget.

c. Forslag til endring av § 5 (styrets plikter):

I 7. setning om kassererens ansvar strykes: "medlemskartoteket". Ny setning: "- - Et styremedlem fører medlemskartoteket - -".

Votering: 44/2x47/48 stemmer for og 40/42/2x44 stemmer mot. Det var altså ikke det nødvendige 2/3 flertall for forslaget.

Forslag fra Hestdalen til vedtektsendringer.

Hestdalens forslag var ikke sendt ut til medlemmene på forhånd, men ble utdelt under møtet. Det ble reist innvendinger mot å behandle disse forslagene, og det ble foreslått å votere over Hestdalens forslag skulle realitetsbehandles av årsmøtet.

Votering: 40/2x48/50 stemmer for og 53/3x54 stemmer mot å ta opp forslagene til behandling. Hestdalens forslag ble dermed ikke tatt opp til votering.

Forslag til endring av dagsorden:

Harald Gjerde satte fram følgende skriftlige forslag:

"På grunn av tidsnød foreslås det å ta sak 10 (valg) før vi går videre".

Forslaget ble godkjent ved akklamasjon.

Sak. 10. Valg.

a. Valg av styre.

Sheldon Reinholdt, Solveig Holm og Roald Andresen hadde allerede i innkallingen gjort det klart at de ville trekke seg under årsmøtet.

Det ble levert inn to skriftlige forslag fra henh. Rolf Rasch-Engh og Dag Stemsverk om at hele det nåværende styret kastes og det velges nytt styre. Begrunnelsen var at de to parter i styret ikke hadde klart å samarbeide i året som var gått. Siden forslagene hadde et likelydende innhold, ble det tatt opp til votering om hele styret skulle vises mistillit og kastes.

Votering: Forslaget ble vedtatt med 2x54/2x55 stemmer for og 3x42/1x434 stemmer mot.

Valgkomiteen ved Viggo Ree la deretter fram følgende forslag til nytt styre:

Formann:	Tor Øystein Olsen
Styremedlemmer:	Johan L. Stang, Geir Erik Berge, Roald Strand og May Solberg
Varamedlemmer:	Grethe Wiens og Jan Knutsen

Votering: Valgkomiteens forslag ble vedtatt med 61 mot 10 stemmer.

Protokolltilførsel:

"Det framkom skriftlig forslag om at hele styret for 1988-89 trekker seg. Dette ble av møteleder ikke tatt opp til diskusjon men til avstemning direkte. Det skulle være klart at de som er valgt for 2 år på årsmøtet i 1988 ikke kan kastes på denne måte uten noen begrunnelse." Eilev Granum (sign.).

b. Valg av 2 revisorer og 3 valgkomiteemedlemmer for 1 år.

Valgkomiteen la fram forslag om gjenvalg på Tore Brødin og

Inger Jeranne Knudsen som revisorer, og dette ble vedtatt ved akklamasjon. Viggo Ree opplyste deretter at ingen i valgkomiteen stilte til gjenvalg. Helge Holst fremmet følgende forslag til ny valgkomite: Tore Furuberg, Roald Andresen og Olaf Guloransen. Disse ble valgt ved akklamasjon.

Sak 8: Forslag til forvaltning av gaver til grunnfinansiering av den nye Maridalsboka "Maridalen - vakker og verneverdig"

og

Sak 9: Fastsettelse av kontingent for 1990.

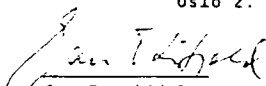
Harald Gjerde fremmet følgende skriftlige forslag:

På grunn av tidsnød foreslås at det nye styret får myndighet av årsmøtet til å vedta sak 8 og 9 på dagsorden."

Forslaget ble vedtatt ved akklamasjon.

Til slutt overrakte Viggo Ree en liten gave til avtroppende formann Sheldon Reinholdt på vegne av seg selv og andre tidligere samarbeidskolleger i styret i Maridalens Venner. Møtet ble hevet kl. 23.20 uten at cand. philol. Rolf Rasch-Engh fikk anledning til å holde sitt foredrag "Arkitektur i Maridalen.

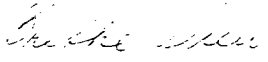
Oslo 2. november 1989

Jan I. Liffjeld

Leif Gjerde

Underskrivere:

Roald Strand

Grete Wiens

Quo vadis "Maridalens Venner"?

Av rektor Sheldon Reinholdt

Formann i "Maridalens Venner" 1985-89

Å stille spørsmålet Quo vadis (Hvor går du hen?) om Maridalens Venner's fremtid vil bli hengende helt i luften hvis man ikke tar et historisk tilbakeblikk. Jeg vil gjøre det ved å oppsummere litt av dalens fortid hvor vi finner grunnlaget for foreningens start og senere innsats.

Inntil annen halvdel av 1800-årene hadde Maridalen utviklet seg som de fleste andre jord- og skogbruksbygder i Sør-Norge. Dalen hadde en rekke middels og litt større gårdsbruk hvor de største hadde husmannsplasser spredt på passende steder innenfor gårdens grunn.

Dalen hadde en del skogsdrift selv, men hadde ikke minst 2 gjennomfartsårer for tømmer, nemlig Skjarsjøelven og Skarselven/Dausjøelven hvor store mengder tømmer ble fløtet ned til Brekke sagbruk i sydenden av Maridalsvannet. (Nedlagt i 1960-årene).

Av annen industriell virksomhet hadde man stangjerns-hammeren på Hammeren (nedlagt 1875), kruttverket på Skar (nedlagt 1898) og Christiania Ullspinneri ved Vaggestein (nedlagt 1905-10). Et gammelt teglverk fantes også ved utløpet av Dausjøelva (nedlagt 1890). Senest kom kraftverket ved Hammeren (ferdig 1901). Etter at kruttverket ble flyttet utenbys, har Forsvaret benyttet området til verksteder med stor aktivitet, men nå er området stort sett bare lager etter at avtalen mellom Oslo kommune og Staten i 1960-årene forutsatte nedleggelse av verkstedene i løpet 1980-årene.

I dag er bare Hammeren kraftverk igjen av den flersidige industrielle virksomhet som hentet arbeidskraften fra bosetningen i Maridalen.

Hvorfor? Vi vet vel alle svaret. I slutten av 1800-tallet utviklet Christiania seg meget sterkt industrielt og befolkningsmessig. Byen trengte en stadig større og sikrere vannforsyning. Det var ikke lenger tilstrekkelig eller forsvarlig å legge rør ut fra Akerselven eller bekker og hente vann i brønner. Byens myndigheter måtte sikre seg blant annet Maridalsvannet som hovedmagasin og legge hovedvanninntaket dit.

Men reglene og bestemmelsene for hvilke aktiviteter som kunne tillates rundt vannet og i tilsigsområdene innså man selvfølgelig snart ikke var tilstrekkelige. Kommunen måtte sikre seg full kontroll, og det kunne bare skje ved oppkjøp av arealene i Maridalen. For omtrent 100 år siden begynte man å kjøpe jord og skog og etter ca. 50 år hadde man kjøpt opp en vesentlig del av dalen. Den andre store eieren av skog er firmaet Løvenskiold-Vakerø som Oslo kommune har avtaler med i tillegg til offentlige servitutter som gjelder langt opp i Nordmarka.

Bare 5 gårdsbruk og litt skog er i vanlig privat eie.

Hele denne utviklingen har bare hatt denne ene viktige og avgjørende målsetting:

Best mulig drikkevann til storbyen Oslo med minst mulig rensing og tilsetning av kjemikalier.

Og sannelig har myndighetene vært effektive. 70-80 % av

byens herlige drikkevann kommer fra Maridalsvannet som periodevis kan levere 100 %.

De til dels strenge reglene for aktiviteter i Maridalsområdet har hatt en rekke både negative og positive konsekvenser. Men det kan være ganske forskjellige oppfatninger om man synes en konsekvens er negativ eller positiv.

Det er klart at golfklubben er svært lite glad for at den ennå ikke har klart å få anlagt en golfbane ved Brekke. Og jeg skulle tro at en del andre ville ønske seg hoppbakker og slalåmanlegg ved Skar, fotballbaner på Skjerven eller tennis-senter på Sander.

Eller hva med et hotell- og konferansesenter på Nes med friluftrestaurant. Senteret kunne sikkert kombineres med en campingplass som på Bogstad og badeliv, brettseiling og båtliv på Maridalsvannet.

Eller kanskje noen ville ønsket en så stor bosetning i Maridalsområdet at det i alle fall ble barn nok til en 2-parallellers barne- og ungdomsskole slik at de større elevene slapp å reise til Tåsen eller Kjelsås skole? Dette er eksempler på mulig utnyttelse av dalen hvis byens politikere fant å ville utbygge Maridalen.

Både i Oslos kommuneplan 1980-90 og planen av 1984 viser 3 av 4 alternativer hel eller delvis utbygging av Maridalen. Ved delvis utbygging av dalen ville man muligens kunne beholde Maridalsvannet som hovedmagasin for drikkevann hvis det ble fullrenset med tilsetning av større mengder kjemikalier. Da ville vi vel få samme slags vann i springen som alle større byer i Europa. Der renses man kjoakkførende elver og innsjøer og pumper det ut til innbyggerne. Men det kan jo ikke drikkes og såpen skummer ikke.

Ved full utbygging av Maridalen, altså til Groruddalen II, måtte antagelig vanninntaket flyttes til Skjærnsjøen eller Bjørnsjøen som begge ville bli demmet opp til vesentlig større sjøer. Slike planer er seriøst vurdert. Konsekvensen for vår kjære Nordmark ville være svært negative.

Også innenfor Maridalsområdet finnes tanker og forslag til befolkningsøkning. Noen er konkretisert i Markautvalgets disposisjonsplan fra 1988/89.

Slike forslag kan være forståelige ut fra den befolkningsreduksjon som har skjedd gjennom årene, både villet av helsemyndighetene og som en konsekvens av samfunnsutviklingen.

Men folketallet og aktivitetsnivået må faglig vurderes i forhold til forurensningsfaren.

Hvor mange kan bo fast i Maridalsområdet?

Hvor mange kan dyrke friluftslivet og hvor fritt kan man ferdes ved elver og vann?

Hvor mange og hvor store idrettsanlegg, heri medregnet golfbane, kan anlegges?

Hvor stor biltrafikk med parkeringsplasser kan aksepteres?

Hvor mange måker og canada-gjess er akseptabelt?

Hva slags jordbruk kan drives uten at det blir overgjødsling av vannet?

Altså: Hvor mye forurensning representerer dette som forringer storbyens drikkevann?

Jeg er ikke kompetent til å gi svarene, men fagfolkene i vannverk og helsevesen gjør kontinuerlige målinger for å følge utviklingen av drikkevannskvaliteten. Og det må være helt klart for alle:

Drikkevannskvaliteten for Oslos mellom 450000 og 500000 innbyggere må ivaretas før alle andre særinteresser, uansett om de finnes hos de som bor i Maridalen eller hos de som bor utenfor.

Kommunens forvaltning av dens eiendommer i Maridalen og restriksjonene har nesten stoppet forandringen av området etter århundreskiftet.

Gårdsanlegg, jorder, skogsområder og veier har forandret seg lite. Resultatet er blitt et kulturlandskap som er så sjeldent at det er oppført på Europarådets liste over verneverdige områder. (Det er registrert 7 slike områder i Norge, og ialt 132 i 18 land i Europa).

Hvor kommer så Maridalens Venner inn i bildet? Foreningen ble stiftet 9.6.1970 som en reaksjon på Oslo kommunes rivningsplan for kommunale gårdsanlegg og hus i Maridalen. En del ble revet, men ikke alt man hadde planlagt, takket være Maridalens Venner og den generelle opinion. Pussig nok førte rivningen av uthusene på Nedre Kirkeby gård noe nytt og kulturelt verdifullt med seg. Da St. Margarethe-kirkens ruiner fikk en stor åpen plass på nordsiden, så medlemmer av Maridalens Venner muligheten for et årlig Maridalsspill knyttet til ruinene. Carl Fr. Engelstad skrev sine 3 kjente spill: "Kirkebyggeren", "Svartedauen" og "Kirkesølvet". Sammen med andre forestillinger gjennom 15 år har de gitt folk fra fjern og nær store opplevelser. Og gjennom alle disse årene har foreningen hatt hovedansvaret for Maridalsspillene ved at foreningen fastsetter vedtektene og oppnevner flertallet av spillstyremedlemmene.

Ved starten av Maridalens Venner hadde man også andre ambisjoner enn bare å hindre rivning av noen bygninger. Man innså at dalen hadde en rekke kvaliteter som det trengtes et bredt engasjement for å ta vare på. Dette skulle ikke være en ny vel-forening, det hadde man fra før, men en kulturforening med flertallet av medlemmene og styret bosatt utenfor Maridalen. I løpet av de 19 årene som nå har gått, har til eksempel formannen i 15 år vært bosatt utenfor Maridalen

De 5 første årene av foreningens virksomhet var preget av pågangsmot og utvikling. I samarbeid med Maridalen skole ble den første boka om bygda utgitt i 1971/72. Tittelen var fengende: "Kom til den fagre Maridal".

Et årsskrift ble utgitt fra 1972, og medlemstallet steg til ca. 600 medlemmer. Men så ble det stillere tider og medlems-tallet sank til 474 i 1983.

Deretter kom nye 5 ekspansive år. Det lyktes en rekke entusiastiske styremedlemmer både å styrke økonomien og fordoble medlemstallet. Kontantkapitalen er økt fra kr. 25000.- til kr. 90000.-. Medlemstallet er økt til 950 medlemmer hvorav ca. 93% bor utenfor Maridalsområdet.

Ved hjelp av et utvidet og aktualisert årsskrift på 68-100 sider samt en utsendt kalender til alle medlemmene i 1987 og 8 postkort med Maridalsbilder i 1988, ble det også lettere å tegne medlemmer.

Nå har det vel kanskje ikke bare vært vår styreinnsats som har bragt medlemstallet opp. Det er en generelt våknende miljø- og verneinteresse hos folk flest.

I 1982 ba daværende miljøvernminister Rolf Hansen om at vern av Maridalen måtte vurderes. Og i Miljøverndepartementets brev av 15.4.85 til stadsfysikus og fylkesmannen i Oslo og Akershus ble det gitt beskjed om at forslag til verneplan skulle utarbeides.

Arbeidet med verneplanen går stadig fremover. Et foreløpig forslag om vern av Maridalen landskapsvernområde og to mindre naturreservater har i høst vært sendt dalens grunneiere og beboere til foreløpig, uformell høring. Etter at fylkesmannen og Direktoratet for naturforvaltning har behandlet saken på nytt, vil et bearbeidet verneforslag bli sendt ut til en omfattende offentlig høring.

Etter avsluttende behandling vil endelig verneforslag fremmes i statsråd av Miljøverndepartementet.

Som regel møter verneforslag motstand. Så også arbeidet for å verne Maridalen. Men når statlig vern forhåpentlig blir vedtatt, vil blant annet følgende være oppnådd:

1. Oslos politikere vil ikke kunne bygge ut Maridalen helt eller delvis.
2. Byens hovedmagasin for drikkevann vil være varig sikret, og det vil være utaktuet å flytte inntaket til sentrale deler av Nordmarka.
3. Maridalens gamle bondelandskap vil være sikret i overskuelig fremtid.
4. Dalen vil fortsette som et trygt og trivelig bygdesamfunn.
5. Dalen vil fortsatt være et populært område for enkelt friluftsliv.
6. Landskapet med sine kulturminner og naturverdier vil være et unikt referanseområde for verdifulle naturhistoriske studier og opplevelser
7. Og som en konsekvens av dette vil Maridalens private villa- og hytteeiere være byens spesielt privilegerte. De vil være varig sikret mot den fortetning, trafikk- og støyøkning som er miljøødeleggende for store deler av Oslo.
Og dette vil gi en langt større verdistigning på eiendommene i Maridalen enn ellers i Oslo.

Styrets arbeid i de 5 årene jeg nå avslutter som formann, har vært sterkt fokusert på spørsmål som har sammenheng med verneplanen. Jeg nevner innbitt kamp mot golfanlegg, tankeløse forslag til turveiopplegg og skjemmende tekniske løsninger på t.eks. kraftledninger ved Maridalen kapell.

Boka "Kom til den fagre Maridal" er utsolgt for mange år siden, men har stadig vært etterspurt.

I januar 1987 tok styret for alvor fatt på arbeidet med å gi ut en ny bok. Tanken var utgivelse på eget forlag, men omkostningene viste seg etter hvert å bli uoverstigelige.

Redningen ble Grøndahl & Søn Forlag A/S, som har påtatt seg alle utgifter.

5 av foreningens mangeårige medlemmer, Tore Furuberg, Jahn Bøn Jahnsen, Rolf Rasch-Engh, Viggo Ree og undertegnede har vært redaksjonskomité for den nye praktboka med tittelen "Maridalen - vakker og verneverdig". Den er blitt på ca. 250 sider med tekst og bilder. Prisen blir ca. 290 kroner og den kommer ut i november og vil være til salgs hos alle bokhandlere.

Bokens innhold er ment å være et innlegg i arbeidet for varig vern av kulturlandskapet i Maridalen. Og vi kan glede oss over miljøvernministerens positive forord.

Jeg håper kveldens årsmøte vil gjøre vedtak som vil styrke foreningens slagkraft og anseelse utad.

Valg av en formann og et solid flertall av styremedlemmene bosatt utenfor Maridalsområdet vil bidra til å oppfylle sentrale deler av foreningens hensikt.

Argumentene i arbeidet for varig vern av Maridalen og mot tankeløse inngrep og disposisjoner såvel av private som av kommunale etater vil derved få økt tyngde.

Lykke til!

Oslo, 11. oktober 1989

Sheldon Reinholdt

Åpningskåseri på Maridalens Venners årsmøte 11. oktober 1989.

Et rop fra mitt tipp-tipp-oldebarn

Av Geir Erik Berge

Så har noen begynt å sysle med tanken på utbygging av Marka igjen. Endel byplanleggere og politikere er dessverre blant dem. Når skal ansvarlige partier begynne å ta dagens situasjon på alvor? Med det mener jeg å se lenger enn neste valgperiode, egen stats prestisje, og kortsiktige mål.

Min besteforeldre-generasjon opplevet at behovet for boligtomter steg, og man måtte ta en del av Marka for å dekke dette, kjære man hadde jo så mye å ta av. Min foreldregenerasjon måtte ta deler av Marka til boligbygging. Også den generasjonen skjøv problemstillingen foran seg til neste generasjon. Det er nemlig upopulært å gå nye veier, særlig når de rammer oss selv på kort sikt.

Nå er det vår generasjons tur!

Byplanlegningen i Oslo idag virker på mange måter som et stort rutepapir, der hver rute har sin egen styring etter egne interesser og populære politiske beslutninger, uten særlig tanke for hva som skjer i de andre rutene. Utviklingen er ofte påvirket av entreprenører som selvsagt skal ha mest mulig lønnsomme prosjekter på kortest mulig tid.

Unik by

Hvor er den langsiktige totalvurderingen av byen som også tar vare på de neste generasjoner Osloborgere?

Hvor mange mennesker er byen planlagt for til enhver tid? Hvor mange boliger skal det være? Hvor mye næringsvirksomhet

og hvor mange arbeidsplasser, og hvor skal de ligge i forhold til boligene? Hvor mange biler og biloppstillingsplasser skal der være? Hvor mye skal plasseres i Oslo før man prioriterer andre steder i landet?

Hvor er de politiske tiltak som målrettet styrer økonomi, nybygging, og nyetableringer etc. mot slike totalløsninger?

Oslo er idag en unik by, optimal i sin størrelse med natur, friluftsmuligheter og rekreasjonsmuligheter som stort sett resten av den tenkende verden misunner oss.

Større press

Vi kan gjøre som forrige generasjon; ta en snabb til av Marka til boligbygging og næringsvirksomhet, bare for å skape enda større press for neste generasjon. Så kan de ta de populære belastningene med å si at nå er byen optimal i størrelse, så nå må vi se etter alternative disponeringer. Eller kanskje neste generasjon også tror at «fremskrittet» (les styringen) ikke lar seg påvirke?

La oss fortsatt dirigeres av kortsiktige interesser. La oss for eksempel plassere nytt rikshospital i et område av byen der det blir umulig for en sykebil å komme frem i rushtrafikken største delene av arbeidsdagen i minst 10 år fremover. (Skal ikke rikshospitalet primært ta imot pasienter fra områder utenfor Oslo, som dermed må fraktes gjennom Oslos verste trafikk-flaskehalser?) I et område der det fra før av er helt umulig for sykehuspersonalet og

studenter å få et sted å bo? Gaustadjordet må være stedet. Lenge leve fornufeten.

Eller la OBOS ta Bogstad. De har virkelig skjont det... hvordan man sikrer sine egne interesser på bekostning av fremtidige generasjoner. Det er nå enkelte tabber som bare kan gjøres én gang. Vi idag har informasjon og visjoner nok til å forutse storbyproblematikken som alle andre altfor store byer allter med. Vi har mulighet til å ta konsekvensene av denne kunnskapen og si at lettvinne, kortsiktige flyttinger av markagrensene bare skyver problemene foran seg i noen år, før de så kommer igjen bare enda større og vanskeligere.

Nytenkning

Er det umulig å endre en utvikling sier du? Langt ifra. I nær fremtid vil den økede informasjonsstrømmen og teknologien sammen med visshet og kunnskap om miljøkatastrofen på alle nivåer presse frem en radikal nytenkning innen planlegning og styring av våre velstandssamfunn. Vi kan like gjerne venne oss til å tenke i nye baner nå.

På vegne av mine tipp-tipp-oldebarn, og deres barn, etterlyses hverved politikere som er fremsynte og modige nok til å gi dem en strukturert Oslo-by med Marka som byens perle uberørt. Den inneholder nemlig i sin nåværende form så store verdier at de ikke får plass hverken på byplanjefens eller OBOS' budsjett-ruteark. Langt mindre innen tankegangen til vårt fremsynte byråd.

Oslo 29.11.89

Korsvoll Vel
Maridalen Vel
Maridalen Forpakterlag
Oslo og Aker Bondelag
Østlandske naturvernforening
DU - Maridalen / Markautvalget
Oslo og Omegn Turistforening
Maridalens Venner

471.12 2 11

Til Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Fellesuttalelse mot golfplaner i Maridalen.

Undertegnede organisasjoner samlet til møte på Maridalen skole onsdag 29.11.89 har drøftet golfplaner i Maridalen.

Følgende ble vedtatt:

- 1) Vi ~~er~~ mot at golfplanen tas ut av en større sammenheng og behandles separat. Dette bryter med all vanlig forvaltningspraksis.
- 2) Vi vil på det sterkeste protestere mot all golfvirksomhet i Maridalen.

[Signature]
Korsvoll Vel

Maridalen Vel

Maridalen Forpakterlag
Tom Bølle

Lasse Strand
Oslo og Aker Bondelag

Østlandske naturvernforening
Bennynd Friis

Thomas Dvergaard
DU - Maridalen /
Markautvalget

Oslo og Omegn Turistforening
Wibe Ruge

for Arvid Olsen
Maridalens Venner

Kopi til: Miljøetaten Oslo kommune, Miljøverndep., Dir. for nat.for.

Besøks-Gården

I MARIDALEN

Velkommen til Sørbråten gård

Hønen Vera må pent venne seg til unger og ståk. Hun bor nemlig på Sørbråten gård i Maridalen, som nå blir besøksgård for bybarn i Oslo. Barna i Grefsen menighets barnehave hilste på igår, og dro hjem igjen med høy i håret og med masse god fjøslukt i klærne.

KARI JANNE STANDAL

Men først besøkte de altså hønen Vera og de andre dyrene på den 55 mål store gården. Lille Georgios syntes det var litt dumt at Vera bare fikk brød, for i Hellas spiser hønene spaghetti.

Men Helge Torp, som forpakter gården sammen med sin kone Ellen, kunne forsikre

plukket om at hønene hadde det bra, de.

– Egentlig har vi bare lov til å ha tolv høner, men han som plukket dem ut, tok visst feil av kjønnene. Invertfall har vi femten nå, smiler Helge.

Det er 25 år siden sist det var husdyr på Sørbråten gård.

– Da måtte bøndene slakte dyrene, fordi man mente at de forurenset vannet. Isteden ble det kornproduksjon. Som om det skulle være noe mindre forurensende, fnysir Helge.

Ennå er det ikke lov med husdyrhold i Maridalen. Og Ellen og Helge måtte gjøre store forandringer før de kunne gå i gang med prøveprosjektet «gammeldags gårdsbruk». Alle påkostninger ble gjort for egen regning. Fra kommunen som eier gården, fikk de ingen økonomisk støtte.

– Mange barn idag vet ikke hvor maten kommer fra og hva man gjør på en bondegård. De tror at melken lages i butikken. Derfor var det så viktig for oss å sette i gang, sier Ellen, som er mor til fire gutter som alle har vokst opp på gården.

Når de ikke har besøk av

barnehagebarn, driver ekteparet jordbær til selvplukk og høyproduksjon. De er også med i en kampanje for økologisk havebruk, og har sin egen grønnsakåker. Om vinteren kjører de kanefart, og Helge driver anleggsgartneri på sommerstid.

– Jeg er imponert, sier Ingrid Hernes, som er styrer i Grefsen menighets barnehage.

– Her kan barna få erfaringer og opplevelser som vi vanskelig kan gi dem på andre måter. De møter dyr som er trygge på barn, og lærer seg ikke å bli redde.

Det er vanskelig å tenke seg Sørbråten gård uten dyr. Geltekillingene hopper vårkåte om hverandre, mens Dagros uanfektet slipper en stor brun kake. Det er fullt av liv og «gøy på landet».

– Se, jeg rir på Griseknoken, roper Ronnie, mens de andre hopper i høyet.

– Å Charlotte, du er full av kumøkk, ler venninnen, og Charlotte ler også.

Så tar Helge barna med på kjeretur med hest og kjerre, og ingen lar seg plage med at regnet styrter ned.

Opplev bondegården og bli kjent med husdyra våre,
hva de brukes til og hva vi får fra dem.

Vi har flere andre aktiviteter som det kan velges mellom.

Snille hester som du kan ri på.

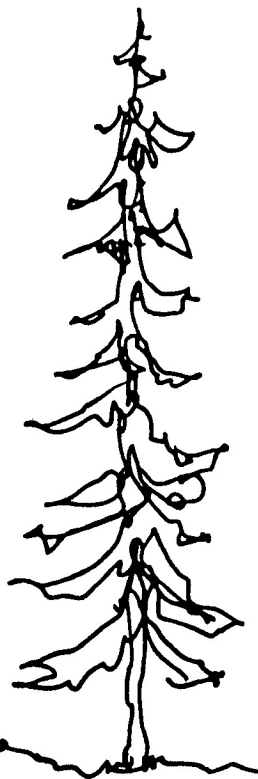
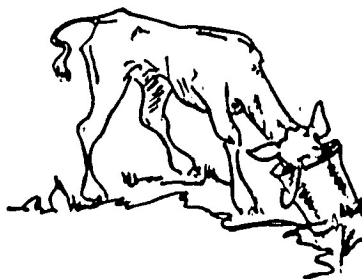
Kjøre med hest og vogn sledeturer om vinteren.

Hoppe i høyet inne på den gamle låven.

Skogtur i det vakre kulturlandskapet.

Samlingsrom for lunch og undervisning.

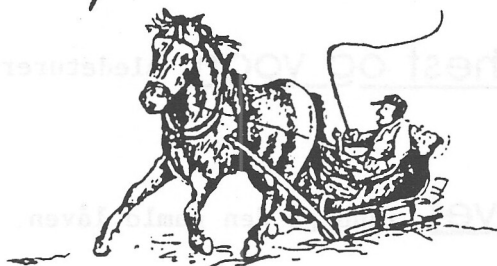
Velkommen til oss

For påmelding og nærmere opplysning kontakt Ellen og Helge Torp
telf. 02 423579

Heste- Skjsssen

Tlf. 42 35 79

Vi mottar kjøreoppdrag med hest og vogn. Be om brosjyre.

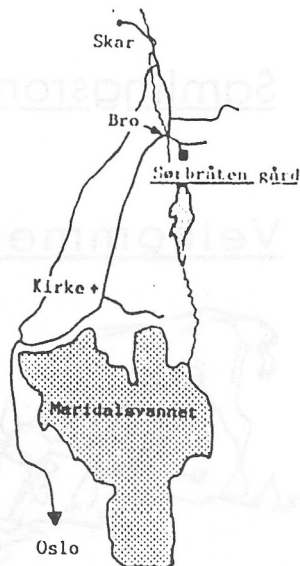
Gamle stasvogner brudekjøring og selskapskjøring

Kanefart i Nordmarka

Opplev vintereventyret på sitt mest stemningsfylte med hest og slede, dombjeller, fakler og varme skinnfeller

Velkommen

Vennlig hilsen
Ellen og Helge Torp
Sørbråten gård, Maridalen
0890 Oslo 8
Telf. 02 423579

15 min. fra Ringveien

STYRET 1990.

Formann:

Tor Øystein Olsen Grefsenvn 66 15 47 05
0487 Oslo 4

Nestformann:

Helge Torp Sørbråten gård 42 35 79
0890 Oslo 8

Sekretær:

Roald Strand Sørbråtvn 15 42 37 20
0891 Oslo 8

Kasserer:

Ingvar Hestedalen Ø Vaggstein gård 42 50 84
0890 Oslo 8

Styremedlemmer:

Johan L. Stang Almevn 22 23 14 93
0855 Oslo 8

Eilev Granum Sørsvingen 18 42 35 94
0891 Oslo 8

May Solberg Stårputten 16 42 97 98
0891 Oslo 8

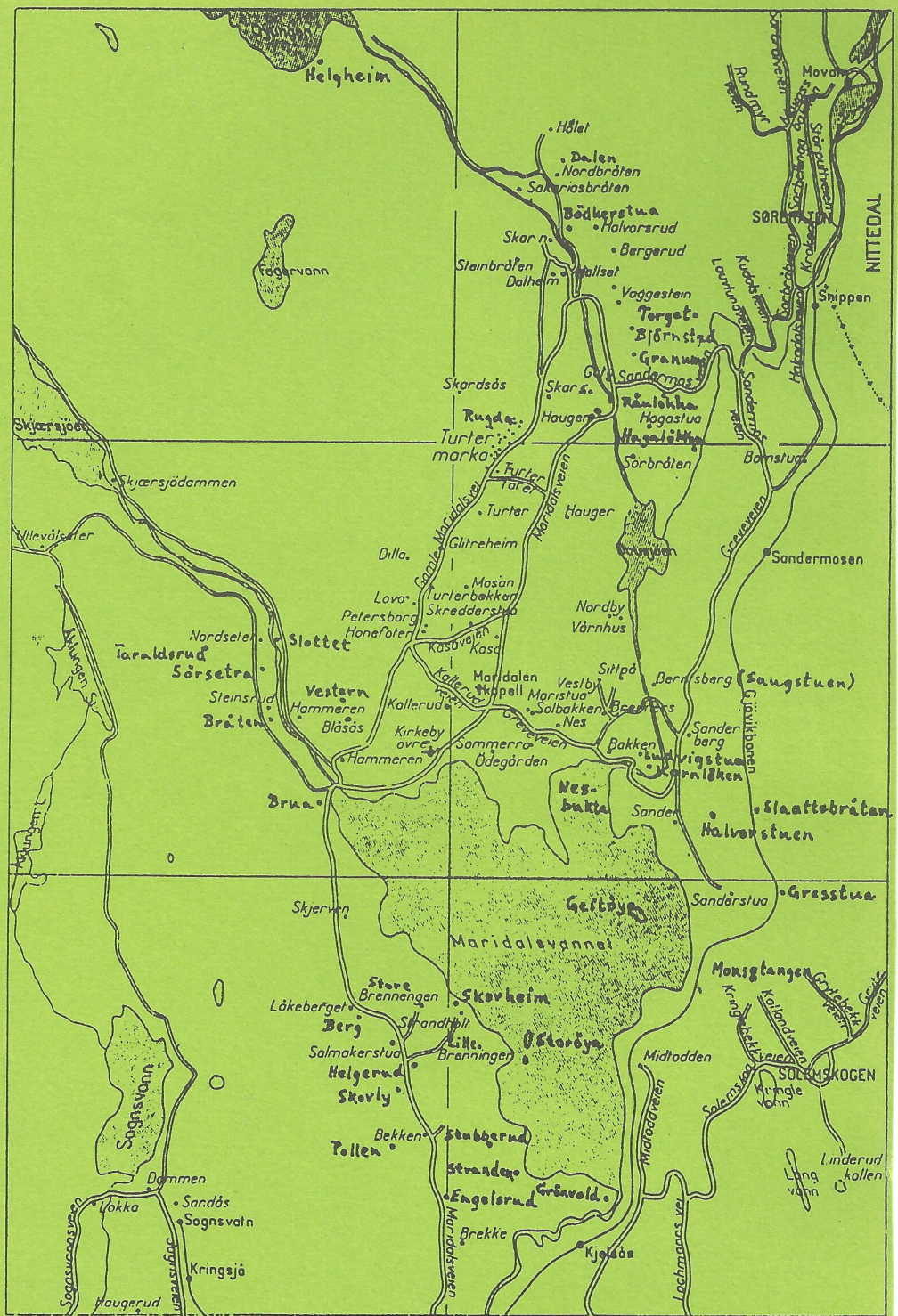
Geir Erik Berge Havnabakken 18b 23 98 55
0874 Oslo 8

Varamedlemmer:

Ivar Bakke Skjerven gård 42 29 32
0890 Oslo 8

Grethe Wiens Nordbergvn 25 18 38 07
0875 Oslo 8

Jan Knutsen Nygård terrasse 2 48 11 26
0873 Oslo 8

Helgheim

Fagervann

Skjærstad

Skjærsvann

Nordseter

Sorsetra

Slottet

Vestern
Hammeren

Blåsås

Brua

Skjervan

Løkebergseter

Berg

Salmakerslva

Helgerud

Skovly

Tollen

Sognsvann

Dammen

Vokka

Sandås

Sognsvann

Kringsjø

Maugerud

Hølet

Dalen

Nordbråten

Sakariasbråten

Bødkerstua

Halvorarud

Bergerud

Voggesten

Torget

Bjørnstad

Granung

Sandermos

Rønsløka

Hogastua

Hogaløkk

Sorbråten

Hauger

Vannan

Nordby

Vårnhus

Sittpå

Barnsbjerg (Saugstuen)

Bakken

Vigstua

Kornløkken

Nesbukta

Sander

Sanderstua

Gettøy

Maridalen

Skovheim

Skovly

Lillebrønningen

Ostørøya

Midtøden

Stubbgerud

Strander

Engelsrud

Grinvold

Brekke

Kjølås

SORØY

NITTEDAL

Snippen

Sanderstua

Barnstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua

Sanderstua